

|                                             |
|---------------------------------------------|
| Rolnummer 6709                              |
| Arrest nr. 103/2017<br>van 1 september 2017 |

## A R R E S T

---

*In zake* : de vordering tot schorsing van de artikelen 1 tot 10 en 13 tot 18 van het decreet van de Franse Gemeenschap van 29 maart 2017 betreffende de studie geneeskunde en de studie tandheelkunde, ingesteld door Sarah Oudaha en anderen.

Het Grondwettelijk Hof,

samengesteld uit de voorzitters J. Spreutels en E. De Groot, en de rechters L. Lavrysen, J.-P. Snappe, J.-P. Moerman, T. Merckx-Van Goey en R. Leysen, bijgestaan door de griffier P.-Y. Dutilleux, onder voorzitterschap van voorzitter J. Spreutels,

wijst na beraad het volgende arrest :

\*

\*       \*

### I. Onderwerp van de vordering en rechtspleging

Bij verzoekschrift dat aan het Hof is toegezonden bij op 14 juli 2017 ter post aangetekende brief en ter griffie is ingekomen op 17 juli 2017, is een vordering tot schorsing ingesteld van de artikelen 1 tot 10 en 13 tot 18 van het decreet van de Franse Gemeenschap van 29 maart 2017 betreffende de studie geneeskunde en de studie tandheelkunde (bekendgemaakt in het *Belgisch Staatsblad* van 14 april 2017) door Sarah Oudaha, Claire Maton, Frederico Caruso en Mathilde Cenne, bijgestaan en vertegenwoordigd door Mr. L. Misson en Mr. A. Kettels, advocaten bij de balie te Luik.

Bij hetzelfde verzoekschrift vorderen de verzoekende partijen eveneens de vernietiging van dezelfde decreetsbepalingen.

Bij beschikking van 19 juli 2017 heeft het Hof de terechtzitting voor de debatten over de vordering tot schorsing bepaald op 29 augustus 2017, na de in artikel 76, § 4, van de bijzondere wet van 6 januari 1989 op het Grondwettelijk Hof bedoelde overheden te hebben uitgenodigd hun eventuele schriftelijke opmerkingen, in de vorm van een memorie, uiterlijk op 16 augustus 2017 in te dienen en een afschrift ervan binnen dezelfde termijn aan de verzoekende partijen over te zenden.

Schriftelijke opmerkingen zijn ingediend door :

- de Ministerraad, bijgestaan en vertegenwoordigd door Mr. E. Jacobowitz, advocaat bij de balie te Brussel;

- de Franse Gemeenschapsregering, bijgestaan en vertegenwoordigd door Mr. P. Levert, advocaat bij de balie te Brussel.

De « Université de Liège », bijgestaan en vertegenwoordigd door Mr. P. Henry, Mr. J. Merodio en Mr. F. Natalis, advocaten bij de balie te Luik, heeft een memorie van tussenkomst ingediend.

Op de openbare terechtzitting van 29 augustus 2017 :

- zijn verschenen :

- . Mr. A. Kettels, tevens *loco* Mr. L. Misson, voor de verzoekende partijen;

- . Mr. P. Levert en Mr. K. Ermilate, advocaat bij de balie te Brussel, voor de Franse Gemeenschapsregering;

- . Mr. E. Jacobowitz en Mr. C. Caillet, advocaat bij de balie te Brussel, voor de Ministerraad;

- . Mr. J. Merodio en Mr. F. Natalis, voor de « Université de Liège »;

- hebben de rechters-verslaggevers J.-P. Snappe en L. Lavrysen verslag uitgebracht;

- zijn de voornoemde advocaten gehoord;

- is de zaak in beraad genomen.

De bepalingen van voormelde bijzondere wet van 6 januari 1989 met betrekking tot de rechtspleging en het gebruik van de talen werden toegepast.

## II. *In rechte*

### - A -

A.1.1. De verzoekende partijen vorderen de schorsing en de vernietiging van de artikelen 1 tot 10 en 13 tot 18 van het decreet van de Franse Gemeenschap van 29 maart 2017 betreffende de studie geneeskunde en de studie tandheelkunde.

Zij verantwoorden hun belang om in rechte op te treden door het feit dat zij ertoe worden of kunnen worden verplicht houder te zijn van een attest van slagen voor het ingangsexamen.

De eerste drie verzoekende partijen zijn ingeschreven voor Blok 1 van de Bachelor in de geneeskunde of in de tandheelkunde voor het academiejaar 2016-2017 en hebben op het einde van de zittijd in januari 2017 een verminderingsovereenkomst moeten ondertekenen. Zij hebben alle studiepunten van hun vermindering behaald. De vierde verzoekende partij is sinds het academiejaar 2015-2016 ingeschreven voor Blok 1 van de Bachelor in de geneeskunde en heeft op het einde van de zittijd in januari 2016 een verminderingsovereenkomst moeten ondertekenen. Zij heeft de zestig studiepunten van Blok 1 van de Bachelor in de geneeskunde behaald.

De verzoekende partijen zijn van mening dat de vereisten om houder te zijn van een attest voor toelating tot het vervolg van het programma van de cyclus van Bachelor in de geneeskunde of tandheelkunde of van een attest van slagen voor het ingangsexamen hun recht om de hogere studies van hun keuze voort te zetten, beperken en bijgevolg afbreuk doen aan dat recht.

A.1.2. In verband met het belang om in rechte te treden, verzoekt de Franse Gemeenschapsregering allereerst de tweede verzoekende partij haar persoonlijke situatie toe te lichten, aangezien zij zou zijn ingeschreven voor Blok 1 van de Bachelor in de tandheelkunde voor het academiejaar 2016-2017 aan de « université de Mons », terwijl die universiteit geen bachelor in de tandheelkunde aanbiedt.

De Franse Gemeenschapsregering is overigens van mening dat de drie verzoekende partijen die een verminderingsovereenkomst hebben gesloten, geen belang erbij hebben de vernietiging van artikel 13 van het bestreden decreet te vorderen. Zonder dat artikel zouden zij immers, om zich opnieuw in te schrijven, het ingangs- en toelatingsexamen moeten afleggen zonder de studiepunten te kunnen valoriseren die zij tot nu hebben verworven, hetgeen zeker een minder gunstige situatie is dan die welke uit artikel 13 voortvloeit. Zij hebben evenmin belang erbij om in rechte te treden tegen artikel 14, dat enkel ertoe strekt de nadere regels van dat artikel 13 te bepalen, noch tegen artikel 11 van het decreet, daar zij het vergelijkend examen van juni 2017 niet konden afleggen.

Volgens de Franse Gemeenschapsregering heeft de vierde verzoekende partij evenmin belang erbij artikel 11 van het decreet te bestrijden. Door dat artikel te bekritisieren, tracht zij een juridische situatie te verkrijgen die vergelijkbaar is met die van de studenten die de beslissing van de Franse Gemeenschapsregering van 21 september 2016, waarbij hen wordt toegestaan de eerste cyclus in de geneeskunde en de tandheelkunde voort te zetten, hebben genoten. Een dergelijke beslissing was *contra legem*, zoals de Raad van State dat heeft aangeklaagd in zijn arrest nr. 237.971 van 20 april 2017. Bij ontstentenis van een arrest van de Raad van State tot nietigverklaring van het koninklijk besluit van 30 augustus 2015 tot wijziging van het koninklijk besluit van 12 juni 2008 betreffende de planning van het medisch aanbod en van het besluit van de Franse Gemeenschapsregering van 17 juli 2015 « tot bepaling van het globale aantal attesten voor toelating tot het vervolg van het programma van de cyclus die uitgereikt zullen worden gedurende het academiejaar 2015-2016 », blijven die besluiten in de rechtsordening bestaan. Het Grondwettelijk Hof kan niet bij wege van exceptie kennisnemen van de wettigheid ervan. Hieruit vloeit voort dat, zelfs in geval van vernietiging en schorsing van

artikel 11 van het bestreden decreet, de vierde verzoekende partij zich opnieuw in de situatie zou bevinden waarin zij, doordat zij niet beschikt over een toelatingsattest, behoudens schending van artikel 110/2 van het decreet van 7 november 2013, geen aanspraak zou kunnen maken op de voortzetting van haar studies op basis van de reeds verworven studiepunten. Om haar studies voort te zetten, moet die verzoekende partij het ingangs- en toelatingsexamen afleggen waarbij zij het voordeel van artikel 13 geniet.

De Franse Gemeenschapsregering besluit dat het beroep niet ontvankelijk is in zoverre het de artikelen 11, 13 en 14 van het bestreden decreet beoogt.

A.2.1. De verzoekende partijen verantwoorden het bestaan van een moeilijk te herstellen ernstig nadeel door het feit dat de vereiste om houder te zijn van een attest van slagen voor het ingangsexamen dat hun bij de bestreden bepalingen wordt opgelegd, hen concreet belet hun studies geneeskunde of tandheelkunde voort te zetten. Het academiejaar zal in september 2017 aanvangen en het ingangsexamen zal plaatshebben op 8 september 2017. Indien de bestreden decretale bepalingen niet worden geschorst, lopen zij het risico dat zij zich niet voor het vervolg van hun studies zullen kunnen inschrijven en hierdoor een academiejaar en dus een jaar van beroepsactiviteit zullen verliezen. De Raad van State is, volgens vaste rechtspraak, van oordeel dat het verlies van een studiejaar een moeilijk te herstellen ernstig nadeel vormt dat het instellen van de procedure in kort geding verantwoordt.

A.2.2. De Franse Gemeenschapsregering merkt op dat de redenering van de verzoekende partijen ervan uitgaat dat, indien het Hof de schorsing van de bestreden bepalingen zou bevelen, zij het ingangs- en toelatingsexamen niet zullen moeten afleggen. De verzoekende partijen geven evenwel geen nadere uitleg bij de gevolgen van een dergelijke schorsing voor de voortzetting van hun studies. Uit de rechtspraak van het Hof vloeit evenwel voort dat de vordering tot schorsing alle elementen moet bevatten die worden aangevoerd teneinde het risico van een moeilijk te herstellen ernstig nadeel aan te tonen en dat het Hof alleen met die elementen rekening vermag te houden.

In hoofddorde besluit de Franse Gemeenschapsregering dat de elementen die de verzoekende partijen ter ondersteuning van hun nadeel aanvoeren, niet volstaan om aan te nemen dat is voldaan aan de voorwaarde van het risico van een ernstig nadeel of op zijn minst dat de graad van ernst toereikend is.

In ondergeschikte orde, ten aanzien van de vierde verzoekende partij, is de Franse Gemeenschapsregering van mening dat een terugkeer naar een juridische situatie die vergelijkbaar is met die van de studenten die een toelating om in te schrijven in september 2016 hebben genoten, niet denkbaar is. Hieruit vloeit voort dat, zelfs indien de bestreden bepalingen worden geschorst, die partij zich opnieuw zou bevinden in de situatie waarin zij, doordat zij niet beschikt over een attest voor toelating tot het vervolg van het programma van de eerste cyclus, haar studies niet kan voortzetten. De vier verzoekende partijen zouden overigens allen onderworpen zijn aan de toepassing van artikel 110/2 van het decreet van 7 november 2013. Bijgevolg zou de schorsing van de bestreden bepalingen feitelijk erop neerkomen het nadeel van het verlies van een studiejaar te verankeren. Dit zou op zijn minst rechtsonzekerheid met zich meebrengen gedurende de procedure voor het Hof, rechtsonzekerheid die het gevolg zou zijn van het beroep tot vernietiging en niet van de onmiddellijke toepassing van de bestreden bepalingen.

Eveneens in ondergeschikte orde is de Franse Gemeenschapsregering van mening dat, indien het Hof rekening zou houden met de verplichting om het ingangs- en toelatingsexamen af te leggen, dan moet worden besloten tot de ontstentenis van een ernstig nadeel. De eerste drie verzoekende partijen wisten wel degelijk sinds de bekendmaking van het bestreden decreet dat zij dat examen moesten afleggen. De vierde verzoekende partij moest dat van haar kant weten sinds de datum waarop zij niet is geslaagd voor het vergelijkend examen, namelijk eind juni 2017. De vier verzoekende partijen hebben bijgevolg voldoende tijd gehad om het examen voor te bereiden. Het niveau van dat examen is toegankelijk voor de studenten van het secundair onderwijs en is dus niet onoverkomelijk voor universiteitsstudenten die al minstens 30 studiepunten hebben gevalideerd.

In nog meer ondergeschikte orde merkt de Franse Gemeenschapsregering op dat de verzoekende partijen alleen wanneer zij niet slagen voor het examen dat plaatsheeft op 8 september 2017, een moeilijk te herstellen ernstig nadeel zullen kunnen aanvoeren. Artikel 13 van het bestreden decreet biedt de verzoekende partijen een tweede kans om te worden toegelaten tot het vervolg van het programma. Immers, indien alleen het vergelijkend examen werd georganiseerd, dan hadden zij batig gerangschikt moeten zijn. De decreetgever heeft gekozen voor een ingangsexamen dat betrekking heeft op wetenschappelijke en menswetenschappelijke materies teneinde de kandidaten voor de studies geneeskunde en tandheelkunde op een zo ruim en gelijkmatig mogelijke manier te

kunnen beoordelen. Zoals de Raad van State in zijn arrest nr. 230.890 van 28 juli 2017 heeft opgemerkt, is het onaangepaste en ongeschikte karakter van dat examen niet aangetoond. Het oorzakelijk verband tussen de bestreden normen en het aangevoerde nadeel staat dus niet vast.

De Franse Gemeenschapsregering is ten slotte van mening dat in elk geval de voor- en nadelen van de bestreden norm moeten worden afgewogen. Die norm moet verzekeren dat niet alleen de verzoekende partijen, maar ook de studenten voor wie de cyclus loopt, alsook de studenten van het secundair onderwijs die dezelfde studies wensen te volgen na hun studies een RIZIV-nummer verkrijgen. Niet alleen zal de schorsing van het bestreden decreet het de verzoekende partijen niet mogelijk maken hun studies voort te zetten, maar bovendien zal zij rechtsonzekerheid met zich meebrengen voor de studenten welke die studies reeds volgen en de studenten van het secundair onderwijs die die studies wensen te volgen. Op 10 augustus 2017 waren meer dan 4 000 studenten ingeschreven voor het ingangsexamen, onder wie 3 000 nieuwe kandidaten. Gelet op het algemeen belang en dat hoge aantal studenten in vergelijking met het aantal verzoekende partijen pleit de belangenafweging ten eerste voor de niet-schorsing van het decreet. De Franse Gemeenschapsregering wijst overigens op de omvang van de administratieve en materiële organisatie van het ingangsexamen, die verantwoordt dat het Hof het bestreden decreet niet schorst.

A.2.3. De Ministerraad merkt op dat de verzoekende partijen niet aanvoeren dat het risico dat zij hun studies niet voortzetten, risico dat zij afleiden uit de onmiddellijke toepassing van de bestreden bepalingen, groter zou zijn dan hetzelfde risico dat inherent is aan de toepassing van de artikelen 110/1 tot 110/7 van het decreet van 7 november 2013, zoals die van kracht waren vóór de opheffing ervan bij het bestreden decreet. Uit de bestreden bepalingen vloeit integendeel voort dat, op het eerste gezicht, het risico dat geen attest van slagen voor het ingangsexamen wordt verkregen, kleiner is dan het risico dat het bij het reeds aangehaalde artikel 110/2 vereiste toelatingsattest niet wordt verkregen, risico dat afhankelijk is van de resultaten die de andere studenten hebben behaald. De onmiddellijke toepassing van de bestreden normen, die het door de verzoekende partijen aangeklaagde risico beperken, risico dat reeds bestond vóór de bestreden bepalingen, berokkent hun dus geen enkel nadeel en verbetert hun situatie gevoelig. Indien het Hof de vordering tot schorsing inwilligt, zullen bovendien de opgeheven bepalingen opnieuw van toepassing zijn. De verzoekende partijen beschikken echter niet over het attest dat is vereist bij het reeds aangehaalde artikel 110/2 daar zij niet hebben deelgenomen aan het vergelijkend examen of omdat zij niet batig gerangschikt waren na dat vergelijkend examen. Indien het Hof de bestreden bepalingen schorst, zullen de verzoekende partijen hun studies geneeskunde na de eerste 60 studiepunten van het programma van de cyclus alleen kunnen voortzetten indien zij een attest voor toelating tot het vervolg van de cyclus verkrijgen, attest dat hun alleen zal kunnen worden verleend na een vergelijkend examen en voor zover zij batig gerangschikt zijn. De Ministerraad merkt in dat verband op dat het besluit van de Franse Gemeenschapsregering van 17 juli 2015 niet is geschorst, noch nietig verklaard, noch opgeheven en dat artikel 110/3 van het decreet van 7 november 2013 voorziet in de verlenging ervan, indien vóór 30 juni van het lopende jaar geen nieuwe quota zijn aangenomen. In elk geval zullen de verzoekende partijen, indien de bestreden bepalingen worden geschorst, hun studies na de eerste 60 studiepunten niet kunnen voortzetten in de loop van het academiejaar 2017-2018. Voor de eerste drie verzoekende partijen vloeit het verlies van een studiejaar in werkelijkheid voort uit het ondertekenen van hun verminderingsovereenkomst en niet uit het bestreden decreet, zodat de schorsing ervan voor hen geenszins tot gevolg zou kunnen hebben dat zij hun studies na de eerste 60 studiepunten van Blok 1 van de studies geneeskunde mogen voortzetten. De vierde verzoekende partij zal haar studies geneeskunde evenmin kunnen voortzetten indien het bestreden decreet wordt geschorst, daar zij niet batig gerangschikt was na het vergelijkend examen. Om haar studies te kunnen voortzetten, zal zij een attest voor toegang tot het vervolg van het programma van de cyclus moeten verkrijgen na het vergelijkend examen dat plaatsheeft in de maand juni 2018. Alle verzoekende partijen zullen dat vergelijkend examen dus in juni 2018 moeten afleggen en zullen hun studies alleen kunnen voortzetten indien zij batig gerangschikt zijn. Het nadeel dat zij aanvoeren, is dus groter onder de gelding van de vroegere regeling dan onder de gelding van het bestreden decreet, gelet op die verplichte batige rangschikking.

De Ministerraad besluit dat de onmiddellijke toepassing van de bestreden bepalingen de verzoekende partijen geen enkel nadeel berokkent en dat de gevorderde schorsing in geen geval de verzoekende partijen zal toelaten het risico van een verloren studiejaar te voorkomen.

In ondergeschikte orde is de Ministerraad van mening dat, indien het Hof zou oordelen dat de onmiddellijke uitvoering van het bestreden decreet de verzoekende partijen een moeilijk te herstellen ernstig nadeel kan berokkenen en dat ernstige middelen worden aangevoerd, het daarnaast de aanwezige belangen zou moeten afwegen. De gevolgen van een schorsingsarrest gelden immers *erga omnes* en de uitspraak van een schorsingsarrest zou leiden tot een terugkeer naar de vroegere rechtstoestand, ook al is dat slechts tijdelijk. Te dezen zou een schorsingsarrest echter aanzienlijke rechtsonzekerheid met zich meebrengen voor de studenten die

op het punt staan hun universitair studieprogramma aan te vatten. Het ingangsexamen waarin het bestreden decreet voorziet, zou immers niet kunnen worden georganiseerd bij de aanvang van het academiejaar 2017-2018 en aan die studenten zou geen enkel attest van slagen kunnen worden verleend. Indien vervolgens het beroep tot vernietiging zou worden verworpen, dan zouden die studenten ingeschreven zijn voor studies zonder daartoe wettelijk toegang te hebben. Het Hof heeft reeds aanvaard dat een situatie van rechtsonzekerheid ten aanzien van derden kan verantwoorden dat niet wordt ingegaan op een vordering tot schorsing. Het arrest nr. 34/2009 van 24 februari 2009 wordt ter ondersteuning van die stelling aangevoerd.

De Ministerraad besluit dat, in het licht van de aanwezige belangen, de bestreden bepalingen van het decreet niet dienen te worden geschorst.

A.3.1. Het eerste middel is afgeleid uit de schending van het beginsel van rechtszekerheid en gewettigd vertrouwen, de schending van het beginsel van niet-retroactiviteit van de wetten, de schending van artikel 24, § 3, van de Grondwet en van artikel 2 van het Eerste Aanvullend Protocol bij het Europees Verdrag voor de rechten van de mens en de schending van de artikelen 10 en 11 van de Grondwet.

De verzoekende partijen verwijten het bestreden decreet in verschillende opzichten retroactieve bepalingen te bevatten, zonder dat dwingende redenen een dergelijke draagwijdte kunnen verantwoorden.

A.3.2. De Franse Gemeenschapsregering is van mening dat het eerste middel niet ernstig is. Zowel in het licht van de retroactiviteit, van de rechtszekerheid, van het gewettigd vertrouwen als van de voorzienbaarheid heeft het bestreden decreet aan de verzoekende partijen geen enkel nadeel berokkend, wel integendeel. Die partijen zetten overigens niet uiteen hoe hun jaar anders zou worden beheerd, tenzij verkeerdelijk wordt aangenomen dat zij het vergelijkend toelatingsexamen niet zouden moeten hebben afgelegd.

A.3.3. De Ministerraad onderstreept dat zowel het principe als de uitvoering van de contingentering voor het academiejaar 2016-2017 noodzakelijk zijn en een doel van algemeen belang nastreven dat erin bestaat de kwaliteit van de gezondheidszorg te verzekeren en de kostprijs ervan te beheersen. Het bestreden decreet legt wel degelijk een quotum vast dat van toepassing is op het academiejaar 2016-2017. Dat quotum ligt hoger dan hetwelk van toepassing zou zijn geweest zonder de aanneming van het decreet. De Ministerraad besluit dat het eerste middel niet ernstig is.

A.4.1. Het tweede middel is afgeleid uit de schending van de bevoegdheidverdelende regels, uit de schending van artikel 92bis van de Grondwet, uit de schending van de artikelen 23 en 24 van de Grondwet en uit de schending van de artikelen 2, 6 en 13 van het Internationaal Verdrag inzake economische, sociale en culturele rechten.

De verzoekende partijen verwijten het bestreden decreet niet te zijn voorafgegaan door een samenwerkingsakkoord met de Belgische Staat, terwijl het afbreuk doet aan fundamentele rechten, waaronder het recht van toegang tot het beroep dat het voorwerp uitmaakt van een regeling die ressorteert onder de bevoegdheid van de federale overheid.

A.4.2. De Franse Gemeenschapsregering is van mening dat het tweede middel niet ontvankelijk is in zoverre daarin de schending wordt aangevoerd van de artikelen 23 en 24 van de Grondwet en de schending van de artikelen 2, 6 en 13 van het Internationaal Verdrag inzake economische, sociale en culturele rechten. De verzoekende partijen geven immers niet aan hoe die bepalingen geschonden zouden zijn. De bewering van schending van de bevoegdheidverdelende regels is te vaag om een rechtsmiddel te kunnen vormen.

De Franse Gemeenschapsregering merkt vervolgens op dat het middel kennelijk in rechte faalt in zoverre daarin artikel 92bis van de Grondwet wordt aangevoerd, dat onbestaande is. Het is artikel 92bis van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen dat de samenwerkingsakkoorden invoert. Zij merkt overigens op dat in het middel noch artikel 143 van de Grondwet, noch het beginsel van de federale loyaliteit wordt aangevoerd.

In ondergeschikte orde is de Franse Gemeenschapsregering van mening dat het tweede middel niet ernstig is. De verzoekende partijen tonen niet aan in welke zin een samenwerkingsakkoord had moeten worden gesloten en evenmin dat, te dezen, de bevoegdheden van de federale Staat en van de gemeenschappen dermate verweven zijn dat zij alleen in onderlinge samenwerking kunnen worden uitgeoefend.

A.4.3. De Ministerraad merkt in hoofddorde op dat het middel, om ontvankelijk te zijn, niet alleen moet aangeven welke regel geschonden is en welke bepaling die regel zou schenden, maar ook in welke zin de bestreden bepaling de referentieregel schendt. Het tweede middel is echter afgeleid uit de schending van de bevoegdheidsverdelende regels, zonder verdere toelichting. Het dient dus onontvankelijk te worden verklaard. De Ministerraad onderstreept overigens dat er geen artikel 92bis van de Grondwet bestaat. Hij merkt ten slotte op dat de verzoekende partijen evenmin aantonen hoe de andere aangevoerde referentienormen zouden worden geschonden doordat te dezen geen samenwerkingsakkoord is gesloten.

In ondergeschikte orde is de Ministerraad van mening dat de uitoefening van de respectieve bevoegdheden van de federale Staat en van de Franse Gemeenschap geenszins het sluiten van een samenwerkingsakkoord vereist. De Franse Gemeenschap heeft een eigen bevoegdheid uitgeoefend, namelijk die inzake onderwijs. De federale Staat is van zijn kant bevoegd om de voorwaarden inzake de toegang tot de gezondheidszorgberoepen te regelen. De bijzondere wet tot hervorming der instellingen vereist niet dat de federale Staat en de gemeenschappen een samenwerkingsakkoord sluiten om hun aldus gepreciseerde respectieve bevoegdheden uit te oefenen. Pas wanneer de bevoegdheden dermate verweven zijn dat de uitoefening ervan een samenwerking vereist, heeft het Grondwettelijk Hof, uitzonderlijk, besloten tot de noodzaak om een samenwerkingsakkoord te sluiten zonder dat de bijzondere wet in de verplichting ervan voorziet.

De Ministerraad besluit dat het tweede middel niet ernstig is.

A.5.1. Het derde middel is afgeleid uit de schending van artikel 24, § 3, van de Grondwet, van artikel 2 van het Eerste Aanvullend Protocol bij het Europees Verdrag voor de rechten van de mens en van artikel 13, lid 2, c), van het Internationaal Verdrag inzake economische, sociale en culturele rechten, uit de schending van de beginselen van rechtszekerheid en gewettigd vertrouwen, uit de schending van het recht op de vrije keuze van een beroepsactiviteit verankerd in artikel 23 van de Grondwet en in artikel 6 van het Internationaal Verdrag inzake economische, sociale en culturele rechten, en uit de schending van het *standstill*-beginsel verankerd in artikel 23 van de Grondwet en in artikel 2 van het Internationaal Verdrag inzake economische, sociale en culturele rechten.

De verzoekende partijen verwijten artikel 13 van het bestreden decreet een ingangsexamen op te leggen aan de studenten die reeds regelmatig zijn ingeschreven in het eerste jaar van de cursus geneeskunde en tandheelkunde aan een universiteit die ressorteert onder de Franse Gemeenschap in de hypothese dat zij geen houder zouden zijn van het attest voor toelating tot het vervolg van het programma van de cyclus van Bachelor in de geneeskunde of tandheelkunde.

De invoering van een ingangsexamen beperkt de toegang tot de studies en bijgevolg de vrije keuze van een beroepsactiviteit. Opdat een dergelijke beperking aanvaardbaar zou zijn, moet zij voldoen aan drie voorwaarden : de inmenging moet bij wet bepaald zijn; zij moet beantwoorden aan een wettig doel; zij moet steunen op een dwingende maatschappelijke behoefte en evenredig zijn met het nagestreefde gewettigde doel.

A.5.2. De Franse Gemeenschapsregering betwist de ontvankelijkheid van het middel bij ontstentenis van een belang om in rechte te treden. Zij merkt op dat de kritiek van de verzoekende partijen alleen in het licht van artikel 13 van het bestreden decreet in aanmerking dient te worden genomen. In dat opzicht dient erop te worden gewezen dat, in het licht van de rechtspraak van het Grondwettelijk Hof en van het advies van de afdeling wetgeving van de Raad van State, de invoering van een ingangs- en toelatingsexamen aanvaardbaar is. In verband met de verantwoording voor de beperkte toelating tot het hoger onderwijs kan de Franse Gemeenschapsregering het advies van de afdeling wetgeving van de Raad van State niet volgen en is zij van mening dat het bij artikel 13 van het bestreden decreet ingevoerde systeem berust op de behoeften en mogelijkheden van de Gemeenschap, daar het steunt op de noden inzake het medisch aanbod zoals die door de federale overheid zijn vastgesteld. Studies geneeskunde kunnen niet los worden gezien van de regels inzake de federale contingentering.

In verband met de *standstill*-verplichting merkt de Franse Gemeenschapsregering op dat de verzoekende partijen niet aantonen in welke zin de invoering van een ingangs- en toelatingsexamen een aanzienlijke vermindering zou inhouden van de bescherming van de door de in het middel beoogde bepalingen gewaarborgde rechten. De verzoekende partijen waren immers, vóór de inwerkingtreding van het bestreden decreet, onderworpen aan het vergelijkend toegangsexamen. Het algemeen belang bestaat overigens erin studenten studies niet te laten voortzetten wanneer de federale Regering haar wetgeving niet meer beoogt aan te passen om hen toe te laten over een RIZIV-attest te beschikken. Het algemeen belang strekt ertoe rekening te houden met de

kosten, voor de student en voor de maatschappij, van de studiejaren die geen toelating tot het beroep mogelijk zouden maken. De Franse Gemeenschapsregering besluit dat het derde middel niet ernstig is.

A.5.3. De Ministerraad merkt op dat de verzoekende partijen geen enkele achteruitgang en *a fortiori* geen enkele betekenisvolle achteruitgang ten opzichte van de voorheen van kracht zijnde wetgeving aantonen. Wel integendeel, in tegenstelling tot het vergelijkend examen verplicht het ingangsexamen de studenten niet om een jaar aan de studie van de geneeskunde te wijden dat mogelijk tevergeefs is en belet het de student die geslaagd is, niet om zijn studies voort te zetten omdat een te groot aantal andere studenten een beter resultaat hebben behaald. In zoverre het is afgeleid uit de schending van het *standstill*-beginsel dient het derde middel onontvankelijk of op zijn minst niet ernstig te worden verklaard.

In ondergeschikte orde is de Ministerraad van mening dat de aantasting van de aangevoerde rechten kan worden verantwoord in het licht van het nagestreefde doel van algemeen belang. Het Hof heeft de wettigheid van bepalingen die de toelating tot de studies geneeskunde beperken wegens het bestaan van een federale contingentering, reeds aanvaard in zijn arrest nr. 47/97 van 14 juli 1997. Het gegeven dat de Franse Gemeenschapsregering al dan niet toetreedt tot het mechanisme van het ingangsexamen tast de aard van dat doel niet aan.

A.6.1. Het vierde middel is afgeleid uit de schending van het recht op onderwijs, zoals gewaarborgd bij artikel 2 van het Eerste Aanvullend Protocol bij het Europees Verdrag voor de rechten van de mens, de artikelen 23 en 24 van de Grondwet en artikel 23, § 2, c), van het Internationaal Verdrag inzake economische, sociale en culturele rechten, uit de schending van het recht op de vrije keuze van een beroepsactiviteit verankerd in artikel 23 van de Grondwet en in artikel 6 van het Internationaal Verdrag inzake economische, sociale en culturele rechten en uit de schending van de artikelen 10 en 11 van de Grondwet en van artikel 14 van het Europees Verdrag voor de rechten van de mens.

In een eerste onderdeel verwijten de verzoekende partijen artikel 3 van het bestreden decreet de aangevoerde bepalingen te schenden doordat de vakken van het ingangs- en toelatingsexamen en de van een arts gevraagde bekwaamheden niet op elkaar zijn afgestemd.

In een tweede onderdeel verwijten zij artikel 1, § 2, van het bestreden decreet één enkel ingangs- en toelatingsexamen voor het academiejaar 2017-2018 te organiseren en aan de Regering, op voorstel van de « Académie de Recherche et d'Enseignement supérieur » (« ARES »), de mogelijkheid te delegeren om vanaf het volgende academiejaar het ingangs- en toelatingsexamen een eerste keer in de loop van de eerste veertien dagen van juli en een tweede keer in de loop van de periode van 15 augustus tot 15 september te organiseren.

In een derde middel verwijten zij artikel 7 van het bestreden decreet het recht om het ingangs- en toelatingsexamen af te leggen, te beperken zonder dat die beperking door de wetgever wordt verantwoord.

In een vierde onderdeel verwijten zij artikel 6, § 1, derde lid, van het decreet de geldigheidsduur van het attest van slagen voor het examen te beperken, zonder dat die beperking door een gewettigd doel kan worden verantwoord.

In een vijfde onderdeel verwijten zij artikel 1, § 2, van het decreet het ingangs- en toelatingsexamen vanaf het academiejaar 2017-2018 te organiseren, hetgeen een discriminatie invoert tussen de leerlingen die tijdens het academiejaar 2016-2017 zijn ingeschreven in het vijfde en zesde jaar van het secundair onderwijs, en de andere leerlingen. De discriminatie vloeit voort uit het feit dat zij hun studierichting voor de derde graad niet hebben kunnen kiezen met het oog op de voorbereiding van het ingangs- en toelatingsexamen.

In een zesde onderdeel verwijten de verzoekende partijen de bestreden bepalingen de kandidaten voor het ingangs- en toelatingsexamen te discrimineren die het secundair onderwijs in de Duitstalige Gemeenschap hebben gevolgd en wier moedertaal het Duits is.

A.6.2. De Franse Gemeenschapsregering merkt op dat het belang bij het beroep en dus bij het middel moet worden beoordeeld in het licht van de bijzondere situatie van de verzoekende partijen en dat zij niet « bij volmachtdrager » kunnen pleiten voor alle studenten die door het bestreden decreet kunnen worden geraakt. De verzoekende partijen kunnen de nadere regels betreffende het ingangsexamen bijgevolg alleen bekritisieren ten aanzien van hun persoonlijke situatie, namelijk het afleggen van het ingangs- en toelatingsexamen voor het academiejaar 2017-2018 teneinde hun studies voort te zetten en de reeds verworven studiepunten te valoriseren.

De Franse Gemeenschapsregering is overigens van mening dat de zes onderdelen van het middel niet ernstig zijn.

A.6.3. Zonder zich formeel uit te spreken over het middel, dat geenszins de uitoefening van haar bevoegdheden door de federale Staat bekritiseert, merkt de Ministerraad op dat de Vlaamse Gemeenschap sinds 1996 een ingangsexamen heeft ingevoerd en nooit de overschrijdingen heeft gekend die zich in de Franse Gemeenschap voordoen. Er is geen reden om te denken dat een ingangsexamen in de Franse Gemeenschap minder doeltreffend zal zijn. In elk geval tonen de verzoekende partijen niet aan dat de genomen maatregel niet adequaat is ten opzichte van het nagestreefde doel.

A.7.1. Het vijfde middel is afgeleid uit de schending van artikel 24, § 3, van de Grondwet, van artikel 2 van het Eerste Aanvullend Protocol bij het Europees Verdrag voor de rechten van de mens en van artikel 13, § 2, c), van het Internationaal Verdrag inzake economische, sociale en culturele rechten, uit de schending van het recht op de vrije keuze van een beroepsactiviteit verankerd in artikel 23 van de Grondwet en in artikel 6 van het Internationaal Verdrag inzake economische, sociale en culturele rechten en uit de schending van de artikelen 10 en 11 van de Grondwet en van artikel 14 van het Europees Verdrag voor de rechten van de mens.

De verzoekende partijen verwijten artikel 13 van het bestreden decreet de studenten die 45 studiepunten hebben behaald, te discrimineren. Dat artikel maakt een onderscheid tussen de studenten die het slaagattest na het vergelijkend examen op het einde van het jaar hebben verkregen, en de studenten die dat attest niet hebben verkregen, zonder diegenen die op het einde van het academiejaar minstens 45 studiepunten hebben behaald en diegenen die geen 45 studiepunten hebben behaald, verschillend te behandelen. Met toepassing van het decreet van 7 november 2013 is, voor de meerderheid van de universitaire en hogere studies, het behalen van 45 studiepunten echter de enige slaagvoorwaarde om over te gaan naar het hogere jaar. De student die minstens 45 studiepunten heeft behaald, heeft aangetoond dat hij bekwaam is om de studies geneeskunde en tandheelkunde voort te zetten of op zijn minst om tot die studies te worden toegelaten. Het advies van de afdeling wetgeving van de Raad van State wordt ter ondersteuning van die stelling aangevoerd.

De verzoekende partijen verwijten artikel 13 overigens om dezelfde redenen de studenten te discrimineren die 60 studiepunten hebben behaald en nog meer hebben aangetoond dat zij bekwaam zijn om tot de studies geneeskunde te worden toegelaten. De toepassing van de gelijke behandeling op die studenten heeft bovendien ernstigere gevolgen voor hen, daar zij, zonder attest voor toelating tot het vervolg van het programma en zonder het attest van slagen voor het vergelijkend examen, niet alleen zullen worden verhinderd om studiepunten van Blok 2 op te nemen, maar eveneens zullen worden verhinderd zich in te schrijven voor het academiejaar 2017-2018 voor het programma van Bachelor in de geneeskunde of tandheelkunde. Zij worden dus minder goed behandeld dan de studenten die minder studiepunten hebben behaald.

De verzoekende partijen verwijten artikel 13 van het bestreden decreet ten slotte de studenten te discrimineren die zijn geslaagd voor hun verminderingsovereenkomst, aangezien zij op dezelfde manier worden behandeld als de studenten die niet zijn geslaagd voor de cursussen waarin hun verminderingsovereenkomst voorziet. Dat verschil in behandeling wordt niet objectief en redelijk verantwoord. Een ingangsexamen opleggen aan de studenten die hebben aangetoond dat zij bekwaam zijn om hun studies voort te zetten, houdt geen enkele meerwaarde in en laat niet toe om het doel te verwezenlijken dat erin zou bestaan de gevolgen van het in 2016-2017 georganiseerde vergelijkend examen te « redderen ». De studenten die de verminderingsovereenkomst in de loop van het jaar 2016-2017 hebben gesloten, kunnen het vergelijkend examen immers niet afleggen.

A.7.2. De Franse Gemeenschapsregering is van mening dat het belang om in rechte te treden en dus het belang bij het middel moeten worden beoordeeld in het licht van de bijzondere situatie van de verzoekende partijen en dat zij niet « bij volmachtdrager » kunnen pleiten voor alle studenten die door het bestreden decreet kunnen worden geraakt. Aldus moet het Hof alleen de discriminatie onderzoeken tussen a) de studenten die het attest van slagen voor het vergelijkend examen op het einde van het jaar hebben verkregen en minstens 45 studiepunten hebben behaald, b) de studenten die dat attest hebben verkregen maar niet minstens 45 studiepunten hebben behaald, c) de studenten die dat attest niet hebben verkregen, maar minstens 45 studiepunten hebben behaald en d) de studenten die zijn geslaagd voor de cursussen waarin de tijdens het academiejaar 2016-2017 ondertekende verminderingsovereenkomst voorziet en die het vergelijkend examen 2017 om reden van die overeenkomst niet hebben kunnen afleggen.

De Franse Gemeenschapsregering merkt in de eerste plaats op dat de studenten van categorie a) zich niet bevinden in een situatie die vergelijkbaar is met die van de studenten van de categorieën b), c) en d), daar zij voldoen aan de toelatingsvoorwaarden bepaald in artikel 110/2 van het decreet van 7 november 2013. Het is dus verantwoord dat die studenten worden vrijgesteld van het ingangsexamen.

De Franse Gemeenschapsregering merkt daarnaast op dat de verzoekende partijen artikel 13 van het bestreden decreet verkeerd interpreteren. Hoewel de studenten die meer of minder dan 45 studiepunten hebben behaald, het ingangsexamen moeten afleggen, verschillen de gevolgen van het slagen voor dat examen. De studenten die minstens 45 studiepunten hebben behaald en slagen voor het examen zullen in hun studieprogramma de onderwijseenheden van het vervolg van het programma van de eerste cyclus in de geneeskunde en tandheelkunde kunnen opnemen op voorwaarde dat de voorheen verworven studiepunten door de examencommissie worden gevaloriseerd. Steunend op de parlementaire voorbereiding van het bestreden decreet merkt de Franse Gemeenschapsregering op dat, in de veronderstelling dat een na het vergelijkend examen batig gerangschikte student die niet over voldoende studiepunten beschikt om zijn parcours in het tweede jaar voort te zetten, wordt vrijgesteld van het ingangs- en toelatingsexamen, hij zich enkel in het eerste deel van de cyclus opnieuw in een programma met de eerste 60 studiepunten van de cyclus zal kunnen inschrijven. Immers, diegenen die minder dan 30 studiepunten hebben verworven en die slagen voor het ingangsexamen zullen hun programma niet kunnen aanvullen en zich moeten inschrijven voor de onderwijseenheden die overeenstemmen met de eerste 60 studiepunten van de cyclus. Diegenen die geen 45 studiepunten hebben behaald, maar die 30 studiepunten bezitten en slagen voor het ingangs- en toelatingsexamen, zullen hun programma daarentegen kunnen aanvullen met de onderwijseenheden van het vervolg van het programma van de cyclus ten belope van hoogstens 60 studiepunten met instemming van de examencommissie. Wegens de verschillende gevolgen voor elk van die categorieën van studenten kan niet worden aangenomen dat zij worden gediscrimineerd.

De Franse Gemeenschapsregering merkt voorts, in verband met de vierde verzoekende partij, op dat het onderscheid tussen de studenten van de categorieën a) en c) kan worden verantwoord doordat het past in de bestaande context van de wetgeving. Ter ondersteuning van die stelling voert zij de in de parlementaire voorbereiding uitgedrukte wil aan om de gevolgen van het vergelijkend examen niet teniet te doen. Zij merkt voor het overige op dat het niet aan de verzoekende partijen staat om hun oordeel in de plaats te stellen van dat van de decreetgever ten aanzien van de noodzaak of niet om de gevolgen van het vergelijkend examen van 2017 te handhaven.

In verband met de eerste drie verzoekende partijen merkt de Franse Gemeenschapsregering voorts op dat de studenten van de categorieën b) en d) zich in een vergelijkbare situatie bevinden, aangezien zij niet voldoen aan de voorwaarden inzake het slagen voor het eerste jaar van de cyclus. Het is dus logisch dat zij allen worden onderworpen aan het ingangsexamen. Maar de Franse Gemeenschapsregering merkt daarnaast op dat de studenten van de categorieën b) en d) zich niet in een vergelijkbare situatie bevinden, aangezien de eerstgenoemden de vergelijkende toelatingsexamens konden afleggen, in tegenstelling tot de studenten die een verminderingsovereenkomst hebben gesloten. Indien de categorie b) aan het ingangsexamen wordt onderworpen, dan is dat overigens in de optiek van de gevolgen die daaraan zijn verbonden, zoals hiervoor is gepreciseerd.

De Franse Gemeenschapsregering besluit dat het vijfde middel niet ernstig is.

A.8.1. Het zesde middel, dat ondergeschikt is aan het vijfde middel, is afgeleid uit de schending van de artikelen 10, 11, 23 en 24 van de Grondwet en uit de schending van de artikelen 2, 6 en 13 van het Internationaal Verdrag inzake economische, sociale en culturele rechten.

De verzoekende partijen verwijten artikel 11 van het bestreden decreet het aantal attesten van toegang tot het vervolg van het programma, voor het academiejaar 2016-2017, te verdelen op basis van een totaal van 528, terwijl dat cijfer in geen enkele norm is vastgelegd en op geen enkele norm berust.

A.8.2. De Franse Gemeenschapsregering is van mening dat het zesde middel niet ernstig is. Daar het een decretales norm betreft, dient geen rekening ermee te worden gehouden dat artikel 11 van het bestreden decreet zou afwijken van artikel 110/3, § 1, van het decreet van 7 november 2013, aangezien een decreet kan afwijken van een ander decreet en het de latere wet is die voorrang heeft op de vroegere algemene wet.

A.9.1. Het zevende middel is afgeleid uit de schending van de artikelen 10, 11, 23 en 24 van de Grondwet, al dan niet in samenhang gelezen met de artikelen 108, 160 en 161 van de Grondwet, het grondwettelijk beginsel van de scheiding der machten, het grondwettelijk beginsel van de niet-retroactiviteit van de wetten, en de artikelen 6 en 13 van het Europees Verdrag voor de rechten van de mens en de onbevoegdheid van de auteur van de bestreden handeling.

De verzoekende partijen verwijten het Parlement van de Franse Gemeenschap afbreuk te doen aan de uitvoerende bevoegdheid van de Franse Gemeenschapsregering door het totale aantal voor het jaar 2016-2017 beschikbare attesten vast te leggen.

A.9.2. De Franse Gemeenschapsregering is van mening dat het zevende middel niet ernstig is. De decreetgever vermocht, voor het academiejaar 2016-2017, de bevoegdheid uit te oefenen die hij krachtens het reeds aangehaalde artikel 110/3, § 1, aan de Franse Gemeenschapsregering had gedelegeerd.

A.9.3. De Ministerraad merkt op dat het middel, in zoverre het impliciet is gericht tegen artikel 142 van de Grondwet en tegen de artikelen 1, 2 en 19 van de bijzondere wet van 6 januari 1989 op het Grondwettelijk Hof, die losstaan van de bestreden bepalingen, niet ontvankelijk en in elk geval niet ernstig is.

A.10.1. Het achtste middel is afgeleid uit de schending van de artikelen 35<sup>ter</sup> tot 35<sup>septies</sup> en van de artikelen 35<sup>octies</sup> tot 35<sup>duodecies</sup> van het koninklijk besluit nr. 78 van 10 november 1967 betreffende de uitoefening van de gezondheidszorgberoepen, ingevoegd bij de wet van 29 april 1996, uit de schending van de artikelen 10, 11, 23 en 24 van de Grondwet, uit de schending van de artikelen 2, 6 en 13 van het Internationaal Verdrag inzake economische, sociale en culturele rechten, uit de bevoegdheidsoverschrijding, uit de schending van de beginselen van redelijkheid en evenredigheid, uit de schending van het beginsel van behoorlijk bestuur en met name van het beginsel volgens hetwelk de overheid elke beslissing met volledig kennis van zaken moet nemen, van de beginselen van rechtszekerheid en gewettigd vertrouwen, uit de kennelijke verkeerde beoordeling, uit de ontstentenis van adequate, relevante en wettelijk toelaatbare motieven, uit de schending van het beginsel van de hiërarchie der normen, uit de ontstentenis van een wettelijke of reglementaire grondslag en uit de schending van artikel 159 van de Grondwet.

In een eerste onderdeel verwijten de verzoekende partijen dat het bij artikel 11 van het bestreden decreet vastgestelde gemeenschapsquotum niet is voorafgegaan door een koninklijk besluit tot vaststelling van een federaal quotum betreffende het relevante overeenkomstige jaar, namelijk het jaar 2022.

In een tweede onderdeel voeren zij aan dat noch het gemeenschapsquotum (528), noch het federaal quotum 2021 (bij ontstentenis van een quotum 2022) steunt op gegevens die kunnen aantonen dat zij daadwerkelijk en op evenredige wijze bijdragen tot de noodzaak om een medisch aanbod te beperken en meer bepaald om een overaanbod te voorkomen dat overigens niet is aangetoond en waarvan de omvang evenmin is bepaald.

A.10.2. De Franse Gemeenschapsregering merkt in de eerste plaats op dat het achtste middel niet ontvankelijk is in zoverre het is afgeleid uit de schending van de artikelen 35<sup>ter</sup> tot 35<sup>septies</sup> en van de artikelen 35<sup>octies</sup> tot 35<sup>duodecies</sup> van het koninklijk besluit nr. 78 van 10 november 1978, uit de kennelijke verkeerde beoordeling, uit de ontstentenis van adequate, relevante en wettelijk toelaatbare motieven, uit de schending van het beginsel van de hiërarchie der normen, uit de ontstentenis van een wettelijke of reglementaire grondslag en uit de schending van artikel 159 van de Grondwet. Het betreft normen die geen grondslag kunnen vormen voor de door het Hof uitgevoerde grondwettigheidstoets.

De context waarin de decreetgever ter zake heeft moeten optreden, waaraan in de parlementaire voorbereiding wordt herinnerd, verantwoordt overigens de bestreden bepaling.

A.10.3. De Ministerraad merkt eveneens op dat het middel gedeeltelijk onontvankelijk is daar het is afgeleid uit de schending van normen waarvan de naleving niet door het Hof wordt verzekerd.

In ondergeschikte orde, ten aanzien van het eerste onderdeel, merkt de Ministerraad in hoofdorde op dat hij geenszins inziet hoe het niet vaststellen van een federaal quotum bij een koninklijk besluit voor het jaar 2022 en de aanneming van quota door de Franse Gemeenschap ertoe zouden leiden afbreuk te doen aan de ter ondersteuning van het middel aangevoerde bepalingen. Het middel is derhalve onontvankelijk bij ontstentenis van toelichting.

In ondergeschikte orde merkt de Ministerraad op dat de redenering van de verzoekende partijen verkeerd is. Het eerste onderdeel van het achtste middel faalt derhalve in rechte en is in elk geval niet ernstig.

In ondergeschikte orde betwist de Ministerraad de redenering van de verzoekende partijen in het tweede onderdeel van het achtste middel en besluit hij dat dat onderdeel van het middel, naast het feit dat het niet onder de bevoegdheid van het Hof valt, in elk geval niet ernstig is, noch wat de relevantie van de quota betreft, noch wat de wettigheid ervan betreft, noch wat de naleving van het beginsel van rechtszekerheid betreft.

A.11.1. Met de indiening van een memorie met toepassing van artikel 87 van de bijzondere wet van 6 januari 1989 vraagt de Université de Liège om in de onderhavige zaak, en ook in de schorsingsprocedure, tussen te komen. Om haar belang bij de tussenkomst te verantwoorden, voert zij aan dat zij de studies geneeskunde organiseert met toepassing van de bestreden bepalingen en dat, indien het Hof het bestreden decreet zou schorsen, dat tot gevolg zou hebben het ingangs- en toelatingsexamen voor het eerste jaar van de bachelor in de geneeskunde en de tandheelkunde op te heffen en dat die schorsing zou leiden tot een massale toestroom van studenten die de inschrijving aanvragen. Een en ander zou een overmaat aan administratief werk met zich meebrengen voor de dienst inschrijvingen, maar ook binnen de Faculteit geneeskunde en tandheelkunde. Bovendien zouden de maatregelen inzake de steun voor het slagen, die door de selectie van de studenten moesten worden verlicht, in allerijl opnieuw moeten worden ingevoerd.

A.11.2. De Université de Liège is van mening dat de vierde verzoekende partij, die sinds het academiejaar 2015-2016 ingeschreven was aan de Université de Liège, geen belang erbij heeft de grondwettigheid van de artikelen 11 en 13 van het bestreden decreet te bekritisieren. Daar zij een verminderingsovereenkomst 2015-2016 had gesloten, kon zij niet deelnemen aan het vergelijkend examen van juni 2016 en kon zij niet het voordeel genieten van de beslissing van de minister van Hoger Onderwijs van 26 september 2016 die de inschrijving mogelijk heeft gemaakt van de studenten van het academiejaar 2015-2016 die geslaagd waren maar hun studies niet mochten voortzetten, beslissing die onwettig is bevonden door de Raad van State in zijn arrest nr. 237.971 van 20 april 2017. Zij heeft dus geen belang bij de vernietiging en de schorsing van artikel 11 van het bestreden decreet. Zij heeft evenmin belang bij de vernietiging en de schorsing van artikel 13 van dat decreet, daar zij, indien zij slaagt voor het ingangsexamen, de onderwijseenheden van het vervolg van haar cyclus zal kunnen opnemen, hetgeen zij niet kon doen daar zij niet batig gerangschikt was na het vergelijkend examen van juni 2017. Indien dat artikel 13 wordt geschorst, zal de verzoekende partij zich niet kunnen inschrijven voor het vervolg van haar cyclus, bij ontstentenis van een toelatingsattest en zal zij zich dus opnieuw moeten inschrijven voor het eerste jaar.

A.11.3. In verband met de vordering tot schorsing is de Université de Liège van mening dat te dezen niet is voldaan aan de voorwaarde van het risico van een moeilijk te herstellen nadeel. Het verlies van een jaar beroepsinkomsten is in dit stadium hypothetisch. Het nadeel dat zou voortvloeien uit het verlies van een studiejaar is niet reëel. Indien de verzoekende partij slaagt voor het ingangsexamen, dan zal zij het vervolg van de onderwijseenheden kunnen opnemen in haar programma, zoals de Raad van State heeft geoordeeld in zijn arresten van 28 juli 2017. Indien artikel 13 van het decreet wordt vernietigd en/of geschorst, zal de verzoekende partij integendeel over geen enkel middel meer beschikken om haar studies voort te zetten. Artikel 110/2 van het decreet van 7 november 2013 blijft immers van toepassing. Het door de vierde verzoekende partij aangevoerde nadeel vloeit in werkelijkheid voort uit die bepaling. De verzoekende partij kan zich overigens heroriënteren en zich inschrijven voor een andere afdeling van de Faculteit geneeskunde of aan een andere faculteit, of zelfs aan een hogeschool en de verworven studiepunten blijven verworven en kunnen in een andere richting worden gevaloriseerd. Ten slotte heeft de verzoekende partij kunnen beschikken over een termijn van twee maanden om het ingangs- en toelatingsexamen voor te bereiden, dat is afgestemd op de studenten die het secundair onderwijs verlaten. Gelet op die twee universitaire studie jaren lijkt de verplichting om dat examen af te leggen derhalve geen nadeel dat voldoende groot is om de schorsing van de uitvoering van het bestreden decreet te verantwoorden.

A.11.4. De Université de Liège is voorts van mening dat de schorsing van de bestreden bepalingen nadelen voor het algemeen belang zou inhouden die veel groter zijn dan de mogelijke voordelen ervan voor de verzoekende partijen. Allereerst zou die schorsing een nadeel berokkenen aan de studenten die het secundair onderwijs verlaten en zich willen inschrijven voor het eerste jaar van de bachelor in de geneeskunde of tandheelkunde. Zonder examen riskeert de cursus een heel groot aantal studenten aan te trekken, waardoor niet zou kunnen worden gewaarborgd dat, met het oog op de kwaliteit van de opleiding, de studies in goede omstandigheden kunnen worden georganiseerd. De laatste jaren zijn weliswaar oplossingen moeten worden uitgewerkt, maar zij zijn niet optimaal. Die overbevolking kan een impact hebben op het docentenkorps en op de kwaliteit van het onderwijs. Er moet worden gevreesd voor een ontoereikende omkadering, de onmogelijkheid om moderne pedagogische methoden uit te voeren, een gebrek aan infrastructuur en een gebrek aan stagemogelijkheden. De opvangcapaciteit van de ziekenhuisdiensten is overigens beperkt en dat kan op termijn voor problemen zorgen indien het aantal studenten te groot is. De schorsing zou ten slotte een nadeel kunnen berokkenen aan de studenten van de tweede cyclus in de geneeskunde en tandheelkunde. Het verkrijgen van de toekenning van de RIZIV-nummers aan de studenten op het einde van het parcours is immers afhankelijk gesteld van de invoering van een doeltreffende filter bij de aanvang van de studies. In geval van schorsing zou de

minister van Volksgezondheid kunnen beslissen om de RIZIV-nummers niet toe te kennen aan de overvallige studenten, hetgeen een aanzienlijk nadeel zou berokkenen aan de studenten die zijn geslaagd voor zeven universitaire studie jaren.

- B -

*Ten aanzien van de bestreden bepalingen en de context van het bestreden decreet*

B.1. De artikelen 1 tot 10 en 13 tot 18 van het decreet van de Franse Gemeenschap van 29 maart 2017 betreffende de studie geneeskunde en de studie tandheelkunde bepalen :

« Artikel 1. § 1. Hebben alleen toegang tot de studie van de eerste cyclus in de geneeskunde en tot de studie van de eerste cyclus in de tandheelkunde met het oog op het behalen van de graad die ze bekrachtigt, de studenten die voldoen aan de algemene voorwaarden voor de toegang tot de studies van de eerste cyclus bedoeld in artikel 107 van het decreet van 7 november 2013 tot bepaling van het hogeronderwijslandschap en de academische organisatie van de studies, en die houder zijn van een slaagattest, uitgereikt na een ingangs- en toelatingsexamen voor de studie van de eerste cyclus in de geneeskunde en/of de studie van de eerste cyclus in de tandheelkunde, hierna ‘ ingangs- en toelatingsexamen ’ genoemd.

§ 2. Vanaf het academiejaar 2017-2018, organiseert de Regering een ingangs- en toelatingsexamen.

Voor het academiejaar 2017-2018, wordt het ingangs- en toelatingsexamen op gecentraliseerde wijze op 8 september 2017 georganiseerd. De uiterste inschrijvingsdatum wordt op 1 augustus 2017 vastgesteld. Wegens behoorlijk met redenen omklede overmacht, kan de Regering van die datums afwijken.

Vanaf het academiejaar 2018-2019, op de voordracht van de ARES (‘ Académie de Recherche et d'Enseignement supérieur ’) (Academie Onderzoek en Hoger Onderwijs), kan de Regering het ingangs- en toelatingsexamen organiseren op gecentraliseerde wijze of binnen elke universitaire instelling die ertoe wordt gemachtigd de studie van de eerste cyclus in de geneeskunde en/of de studie van de eerste cyclus in de tandheelkunde te organiseren en deze organiseert.

Vanaf het academiejaar 2018-2019, op de voordracht van de ARES, kan de Regering het ingangs- en toelatingsexamen een eerste keer gedurende de eerste veertien dagen van juli en een tweede keer gedurende de periode van 15 augustus tot 15 september organiseren.

Vanaf het academiejaar 2018-2019, op de voordracht van de ARES, stelt de Regering de uiterste inschrijvingsdatum(s) en de examendatum(s) vast.

§ 3. Om aan dat ingangs- en toelatingsexamen deel te nemen, schrijft de kandidaat zich in op een computerplatform dat door de ARES wordt gecentraliseerd.

Het inschrijvingsrecht voor dat examen wordt op 30,00 euro vastgesteld. Indien het examen twee keer per academiejaar wordt georganiseerd, wordt het inschrijvingsrecht bij elke inschrijving voor het examen gevorderd. Het inschrijvingsgeld wordt aan de ARES betaald en wordt door de ARES aan de kandidaat terugbetaald op voorwaarde dat deze aan het ingangs- en toelatingsexamen werkelijk deelneemt.

Bij die inschrijving vermeldt de kandidaat :

1° de keuze van de studierichting (geneeskunde of tandheelkunde);

2° of hij als verblijvende student kan worden beschouwd in de zin van artikel 1 van het decreet van 16 juni 2006 tot regeling van het aantal studenten in sommige cursussen van de eerste cyclus van het hoger onderwijs. De student bezorgt de gegevens waardoor zijn hoedanigheid van verblijvende student kan worden bewezen.

Samen met de universitaire instellingen die ertoe worden gemachtigd de studie van de eerste cyclus in de geneeskunde en/of de studie van de eerste cyclus in de tandheelkunde te organiseren en deze organiseren, kijkt de ARES na of de student als verblijvende student kan worden beschouwd. De ARES zendt de lijst van verblijvende studenten en niet verblijvende studenten die voor het ingangs- en toelatingsexamen ingeschreven zijn naar de examencommissie voor het ingangs- en toelatingsexamen uiterlijk de dag waarop het ingangs- en toelatingsexamen wordt georganiseerd.

Indien het examen op gecentraliseerde wijze wordt georganiseerd, vermeldt de kandidaat de universitaire instelling die ertoe wordt gemachtigd de studie van de eerste cyclus in de geneeskunde en de studie van de eerste cyclus in de tandheelkunde te organiseren en deze organiseert, waarin hij zijn studie wenst voort te zetten als hij slaagt.

Indien het examen wordt georganiseerd binnen elke universitaire instelling die ertoe wordt gemachtigd de studie van de eerste cyclus in de geneeskunde en/of de studie van de eerste cyclus in de tandheelkunde te organiseren en deze organiseert, vermeldt de kandidaat de universitaire instelling waarin hij het ingangs- en toelatingsexamen wenst af te leggen. Als hij slaagt, zet de kandidaat zijn studie voort bij dezelfde universitaire instelling.

De kandidaat kan zijn inschrijving vóór het ingangs- en toelatingsexamen intrekken tot uiterlijk drie werkdagen vóór de datum van het examen. Het in het tweede lid bedoelde inschrijvingsgeld wordt hem dan door de ARES terugbetaald.

§ 4. Indien het examen wordt georganiseerd in alle universitaire instellingen die ertoe worden gemachtigd de studie van de eerste cyclus in de geneeskunde en/of de studie van de eerste cyclus in de tandheelkunde te organiseren en deze organiseren, zendt de ARES, na de uiterste inschrijvingsdatum en vóór de organisatie van het examen, naar die instellingen de lijst van de kandidaten die voor het examen ingeschreven zijn.

§ 5. In afwijking van § 1, worden ook tot de studie van de eerste cyclus in de geneeskunde en tot de studie van de eerste cyclus in de tandheelkunde toegelaten, de studenten die, om een bijzondere beroepstitel te behalen, in het kader van hun cursus master specialisatie in de geneeskunde of in de tandheelkunde, het onderwijs van de eerste cyclus of de tweede cyclus respectief in de tandheelkunde of in de geneeskunde moeten volgen.

§ 6. De studenten die zich voor de studie van de eerste cyclus en de tweede cyclus in de geneeskunde en in de tandheelkunde wensen in te schrijven, met uitzondering van de master specialisatie, en die studiepunten hebben verworven of opgeteld op grond van een academische graad voor de verwerving waarvan de in § 1 vermelde bijkomende voorwaarde niet van toepassing is, leggen het ingangs- en toelatingsexamen af.

Art. 2. § 1. Voor alle universitaire instellingen die ertoe worden gemachtigd de studie van de eerste cyclus in de geneeskunde en de studie van de eerste cyclus in de tandheelkunde te organiseren en deze organiseren, wordt een examencommissie opgericht voor het ingangs- en toelatingsexamen voor de studie van de eerste cyclus in de geneeskunde en/of de studie van de eerste cyclus in de tandheelkunde van de Franse Gemeenschap, hierna ‘ examencommissie voor het ingangs- en toelatingsexamen ’ genoemd.

De examencommissie voor het ingangs- en toelatingsexamen staat onder toezicht van één van de commissarissen of afgevaardigden van de Regering die bij een universiteit worden aangewezen. De Regering wijst, op de voordracht van die commissarissen en afgevaardigden, de commissaris of afgevaardigde belast met dat toezicht aan.

§ 2. De examencommissie voor het ingangs- en toelatingsexamen bepaalt de vragen van het examen en de nadere regels voor de evaluatie ervan, alsook de redelijke aanpassingen bedoeld bij het decreet van 30 januari 2014 betreffende het inclusief hoger onderwijs.

§ 3. De Regering wijst de leden van de examencommissie voor het ingangs- en toelatingsexamen aan, op de voordracht van de in § 1 bedoelde universitaire instellingen. Ze worden aangewezen uit de werkende of emeritus leden van het academisch corps van de universitaire instellingen die ertoe worden gemachtigd de studie van de eerste cyclus in de geneeskunde en/of de studie van de eerste cyclus in de tandheelkunde te organiseren en deze organiseren. Hun aantal is 10; dit is 2 per universitaire instelling. De examencommissie voor het ingangs- en toelatingsexamen heeft een voorzitter en een ondervoorzitter. De ondervoorzitter van de examencommissie voor het ingangs- en toelatingsexamen kan de voorzitter vervangen. De ARES neemt het secretariaat van de examencommissie voor het ingangs- en toelatingsexamen waar.

De examencommissie voor het ingangs- en toelatingsexamen kan zich, in het kader van haar opdrachten, laten bijstaan door deskundigen die onder haar verantwoordelijkheid worden aangewezen. De inspecteurs van het gewoon secundair onderwijs die de functies uitoefenen die bedoeld zijn in artikel 28, 8°, 17°, 19° en 20°, van het decreet van 8 maart 2007 betreffende de algemene inspectiedienst, de dienst voor pedagogische raadgeving en begeleiding van het door de Franse Gemeenschap georganiseerde onderwijs, de cellen voor pedagogische raadgeving en begeleiding van het door de Franse Gemeenschap gesubsidieerde onderwijs en betreffende het statuut van de personeelsleden van de algemene inspectiedienst en van de pedagogische adviseurs nemen deel aan de werkzaamheden van de examencommissie voor het ingangs- en toelatingsexamen. Ze worden, op de voordracht van de coördinerende inspecteur-generaal, gezamenlijk door de minister van leerplichtonderwijs en de minister van hoger onderwijs aangewezen.

Op verzoek van de examencommissie, kunnen de deskundigen de beraadslaging van de examencommissie voor het ingangs- en toelatingsexamen met adviserende stem bijwonen. De inspecteurs nemen geen deel aan de beraadslaging van die examencommissie.

Het mandaat van de leden van de examencommissie voor het ingangs- en toelatingsexamen duurt één jaar en wordt stilzwijgend hernieuwd.

De examencommissie voor het ingangs- en toelatingsexamen stelt haar huishoudelijk reglement vast en legt dit aan de Regering ter goedkeuring voor.

Art. 3. Het ingangs- en toelatingsexamen voor de studie geneeskunde en/of de studie tandheelkunde wordt in de vorm van een schriftelijke proef georganiseerd, bestaande uit twee delen, en heeft betrekking op de volgende vakken :

Deel 1 : kennis en begrip van wetenschappelijke vakken :

- a) biologie;
- b) scheikunde;
- c) natuurkunde;
- d) wiskunde.

Deel 2 : communicatie en kritische analyse van informatie :

a) evaluatie van de bekwaamheid op het vlak van redenering, analyse, integratie, synthese, argumentatie, kritische zin en conceptualisering;

b) evaluatie van de bekwaamheid om te communiceren en om de conflictueuze of potentieel conflictueuze situaties gewaar te worden;

c) evaluatie van de bekwaamheid om de ethische dimensie van de te nemen beslissingen en de gevolgen ervan voor de individuele personen en de samenleving gewaar te worden;

d) evaluatie van de bekwaamheid tot empathie, medelijden, rechtvaardigheid en respect.

Op de voordracht van de examencommissie voor het ingangs- en toelatingsexamen, stelt de Regering het gedetailleerde programma van het examen vast.

Om voor het ingangs- en toelatingsexamen te slagen, moet de kandidaat een gemiddelde van minstens 10/20 voor elk deel behalen, met minstens 8/20 voor elk onderwerp van beide delen van het examen. Om het globale cijfer te krijgen, telt de examencommissie voor het ingangs- en toelatingsexamen de voor elk deel gekregen gemiddelden op.

Art. 4. § 1. De ARES zorgt voor het beheer en de materiële en administratieve organisatie van het in artikel 1 bedoelde ingangsexamen, overeenkomstig de opdrachten die bepaald zijn in artikel 21, 5°, van het decreet van 7 november 2013 tot bepaling van het hogeronderwijslandschap en de academische organisatie van de studies.

§ 2. De examencommissie voor het ingangs- en toelatingsexamen neemt de academische verantwoordelijkheid voor het examen op.

Art. 5. Vanaf het begrotingsjaar 2017 wordt elk jaar een globale subsidie van achthonderdduizend euro (800.000 euro) aan de ARES toegekend, met het oog op het beheer en de administratieve en materiële organisatie van het ingangsexamen en de oriëntatietest voor de gezondheidssector. Ze wordt jaarlijks geïndexeerd overeenkomstig de formule die bepaald is in artikel 29, § 4, van de wet van 27 juli 1971 op de financiering en de controle van de universitaire instelling. De ARES kan een deel van dat bedrag aan de betrokken instellingen toekennen met het oog op de materiële en logistieke organisatie van het ingangs- en toelatingsexamen.

Art. 6. § 1. Uiterlijk binnen de 3 dagen volgend op de beraadslaging, deelt de voorzitter van de examencommissie voor het ingangs- en toelatingsexamen de kandidaten de resultaten van het examen door toedoen van de ARES mee, en zendt de lijst van de geslaagden naar de universitaire instellingen die ertoe worden gemachtigd de studie van de eerste cyclus in de geneeskunde en/of de studie van de eerste cyclus in de tandheelkunde te organiseren en deze organiseren.

Uiterlijk binnen de 10 dagen volgend op de organisatie van het examen, reikt de examencommissie voor het ingangs- en toelatingsexamen door toedoen van de ARES aan de kandidaten die geslaagd zijn een attest uit dat het bewijs levert dat ze voor het ingangs- en toelatingsexamen geslaagd zijn. Onverminderd de andere toelatingsvoorwaarden, wordt de student die houder is van dat attest ingeschreven bij de universitaire instelling die werd vastgesteld bij zijn inschrijving voor het examen overeenkomstig artikel 1, § 3.

Dat attest van slagen voor het examen geldt alleen voor het onmiddellijk hierop volgende academiejaar. Het is persoonlijk en niet overdraagbaar. Bij overmacht, behoorlijk vastgesteld door de examencommissie voor het ingangs- en toelatingsexamen, kan dat attest geldig worden gemaakt voor de twee volgende academiejaren.

§ 2. Wanneer de examencommissie voor het ingangs- en toelatingsexamen beraadslaagt, past ze het volgende stelsel toe : voor elke studierichting wordt een T-aantal bepaald, gelijk aan het totale aantal kandidaten die voor het in artikel 1 bedoelde ingangs- en toelatingsexamen geslaagd zijn alsook een NV-aantal voor elke studierichting, gelijk aan het aantal kandidaten die voor het ingangs- en toelatingsexamen geslaagd zijn en die niet beschouwd worden als verblijvende studenten in de zin van artikel 1 van het decreet van 16 juni 2006 tot regeling van het aantal studenten in sommige cursussen van de eerste cyclus van het hoger onderwijs.

Wanneer de verhouding tussen dat NV-aantal en het T-aantal een percentage bereikt dat hoger is dan 30 %, wordt een rangschikking door de examencommissie voor het ingangs- en toelatingsexamen uitgevoerd onder de kandidaten die voor het ingangsexamen geslaagd zijn en die niet als verblijvende studenten kunnen worden beschouwd, om de kandidaten aan te wijzen aan wie een slaagattest zal worden uitgereikt. De examencommissie rangschikt die kandidaten in dalende volgorde van de globale cijfers die worden behaald door elk van de kandidaten voor het ingangs- en toelatingsexamen. Ze kent de slaagattesten toe aan de kandidaten die voor het ingangsexamen geslaagd zijn en die batig gerangschikt zijn, totdat het percentage van kandidaten die niet als verblijvende studenten kunnen worden beschouwd 30 % uitmaakt van het totaal aantal geslaagden.

Op het einde van die procedure, wordt voor elke studierichting een G-aantal vastgesteld, gelijk aan het aantal studenten die houder zijn van een attest van slagen voor het examen.

Art. 7. De kandidaat kan het ingangs- en toelatingsexamen alleen afleggen gedurende een academiejaar binnen de 5 academiejaren volgend op de datum waarop het examen voor de eerste keer werd afgelegd, behoudens overmacht die door de examencommissie voor het ingangs- en toelatingsexamen behoorlijk wordt vastgesteld.

Art. 8. Voor de academiejaren 2017-2018 en 2018-2019, wordt de berekening van het aantal studenten van de groep B, bedoeld in artikel 28 van de wet van 27 juli 1971 op de financiering en de controle van de universitaire instelling, aangepast, door het totale aantal studenten in de geneeskunde die ingeschreven zijn voor een studieprogramma houdende de eerste 60 studiepunten van de eerste cyclus van de studie in de universitaire instellingen bedoeld in artikel 25, a), b), c) en f), over die zelfde instellingen te verdelen volgens de volgende formule : het G-aantal betreffende de studierichting geneeskunde, vastgesteld in artikel 6, § 2, wordt vermenigvuldigd met de volgende verdelingspercentages :

1. Université de Liège : 20,88 %;
2. Université catholique de Louvain : 27,06 %;
3. Université libre de Bruxelles : 18,94 %;
4. Université de Mons : 11,15 %;
5. Université de Namur : 21,97 %.

Voor het academiejaar 2018-2019, wordt de berekening van het aantal studenten van de groep B van elke instelling aangepast, door de in het eerste lid bedoelde verdeling toe te passen op de studenten van de eerste cyclus in de geneeskunde die minstens 45 studiepunten hebben verworven en zich niet op het einde van de cyclus bevinden.

Vanaf het academiejaar 2019-2020, wordt de berekening van het aantal studenten van de groep B van elke instelling aangepast, door de in het eerste lid bedoelde verdeling toe te passen op alle studenten van de eerste cyclus in de geneeskunde.

Voor de academiejaren 2020-2021 en 2021-2022, wordt de berekening van het aantal studenten van de groep C, bedoeld in artikel 28 van die zelfde wet, aangepast, door het totale aantal studenten in de geneeskunde die ingeschreven zijn voor een studieprogramma houdende de 60 eerste studiepunten van de tweede studiecycclus in de in artikel 25, a), b), c) bedoelde universitaire instellingen te verdelen over die zelfde instellingen volgens de volgende percentages :

- 1° Université de Liège : 22,55 %;
- 2° Université catholique de Louvain : 49,97 %;
- 3° Université libre de Bruxelles : 27,48 %.

Voor het academiejaar 2021-2022, wordt de berekening van het aantal studenten van de groep C van elke instelling aangepast, door de in het vierde lid bedoelde verdeling toe te

passen op de studenten van de tweede cyclus in de geneeskunde die minstens 45 studiepunten hebben verworven maar die zich niet op het einde van de cyclus bevinden.

Vanaf het academiejaar 2022-2023, wordt de berekening van het aantal studenten van de groep C van elke instelling aangepast, door de in het vierde lid bedoelde verdeling toe te passen op alle studenten van de tweede cyclus in de geneeskunde.

Art. 9. Voor de academiejaren 2017-2018 en 2018-2019, wordt de berekening van het aantal studenten van groep B, bedoeld in artikel 28 van de wet van 27 juli 1971 op de financiering en de controle van de universitaire instelling, eveneens aangepast, door het totale aantal studenten in de tandheelkunde die ingeschreven zijn voor een studieprogramma houdende de eerste 60 studiepunten van de eerste cyclus van de studie in de universitaire instellingen bedoeld in artikel 25, a), b), c), over die zelfde instellingen te verdelen volgens de volgende formule : het G-aantal betreffende de studierichting tandheelkunde, vastgesteld in artikel 6, § 2, wordt vermenigvuldigd met de volgende verdelingspercentages :

- 1° Université de Liège : 25,96 %;
- 2° Université catholique de Louvain : 38,69 %;
- 3° Université libre de Bruxelles : 35,35 %.

Voor het academiejaar 2018-2019, wordt de berekening van het aantal studenten van de groep B van elke instelling eveneens aangepast, door de in het eerste lid bedoelde verdeling toe te passen op de studenten van de eerste cyclus in de tandheelkunde die minstens 45 studiepunten hebben verworven en die zich niet op het einde van de cyclus bevinden.

Vanaf het academiejaar 2019-2020, wordt de berekening van het aantal studenten van de groep B van elke instelling eveneens aangepast, door de in het eerste lid bedoelde verdeling toe te passen op alle studenten van de eerste cyclus in de tandheelkunde.

Voor het academiejaar 2020-2021, wordt de berekening van het aantal studenten van groep C, bedoeld in artikel 28 van de wet van 27 juli 1971 op de financiering en de controle van de universitaire instelling, verricht, door het totale aantal studenten in de tandheelkunde die ingeschreven zijn voor een studieprogramma houdende de eerste 60 studiepunten van de tweede cyclus van de studie in de universitaire instellingen bedoeld in artikel 25, a), b) en c), over die zelfde instellingen te verdelen volgens de volgende verdelingspercentages :

- 1° Université de Liège : 22,41 %;
- 2° Université catholique de Louvain : 38,58 %;
- 3° Université libre de Bruxelles : 39,01 %.

Vanaf het academiejaar 2021-2022, wordt de berekening van het aantal studenten van de groep C van elke instelling eveneens aangepast, door de in het vierde lid bedoelde verdeling toe te passen op alle studenten van de tweede cyclus in de tandheelkunde.

Art. 10. De in de artikelen 8 en 9 bedoelde financieringsstelsels zijn van toepassing tot 2026 ».

« Art. 13. De studenten die ingeschreven zijn voor de studie van de eerste cyclus in de geneeskunde en in de tandheelkunde vóór de inwerkingtreding van dit decreet en die geen attest voor toelating tot het vervolg van het programma van de cyclus, uitgereikt op het einde van het vergelijkend examen, hebben bekomen, moeten het in artikel 1 bedoelde ingangs- en toelatingsexamen afleggen om in hun studieprogramma de onderwijseenheden van het vervolg van het programma van de eerste cyclus in de geneeskunde en in de tandheelkunde op te kunnen nemen.

Met het oog op de inschrijving van die studenten voor het ingangs- en toelatingsexamen, zendt elke universitaire instelling die ertoe wordt gemachtigd de studie van de eerste cyclus in de geneeskunde en/of in de tandheelkunde te organiseren en deze organiseert, voor uiterlijk 31 juli 2017, de lijst van de studenten die gedurende het academiejaar 2016-2017 ingeschreven waren in de geneeskunde en in de tandheelkunde, naar de ARES. Ze worden geacht ingeschreven te zijn voor het ingangs- en toelatingsexamen. In afwijking van artikel 1, § 3, worden ze vrijgesteld van de betaling van het geld van de inschrijving voor het examen.

Art. 14. Voor het academiejaar 2016-2017, worden de attesten bedoeld in artikel 110/4, § 2, van het decreet van 7 november 2013 door de examencommissie uiterlijk op 5 september 2017 uitgereikt.

### HOOFDSTUK III. - *Opheffings- en slotbepalingen*

Art. 15. In artikel 4, eerste lid, van het decreet van 16 juni 2006 tot regeling van het aantal studenten in sommige cursussen van de eerste cyclus van het hoger onderwijs, worden de woorden ‘ met uitzondering van 4° en 5° ’ ingevoegd tussen de woorden ‘ voor iedere cursus bedoeld bij artikel 3 ’, en de woorden ‘ wordt een aantal T bepaald ’.

Art. 16. In artikel 5 van het decreet van 16 juni 2006 tot regeling van het aantal studenten in sommige cursussen van de eerste cyclus van het hoger onderwijs worden de volgende wijzigingen aangebracht :

1° tussen het eerste lid en het tweede lid wordt een lid ingevoegd, luidend als volgt : ‘ Bij afwijking daarvan, dienen de studenten die een aanvraag om inschrijving in een cursus bedoeld in artikel 3, 4° en 5° indienen, hun aanvraag om inschrijving in volgens de regels die door de universitaire instellingen nader bepaald worden. ’;

2° in het vierde lid worden de woorden ‘ met uitzondering van 4° en 5° ’ ingevoegd tussen de woorden ‘ voor een van de cursussen bedoeld bij artikel 3 ’ en de woorden ‘ ten laatste ’.

Art. 17. In het decreet van 7 november 2013 tot bepaling van het hogeronderwijslandschap en de academische organisatie van de studies worden de volgende wijzigingen aangebracht :

1° afdeling I/1 ‘ Bijzondere bepalingen betreffende de studies medische wetenschappen en tandheelkundige wetenschappen ’ bestaande uit de artikelen 110/1 tot 110/7 wordt opgeheven, met uitzondering van het eerste tot zevende lid van artikel 110/1, § 1, en artikel 110/2, dat voor het academiejaar 2017-2018 geldig blijft;

2° in artikel 110/1, § 1, tweede lid, worden de woorden ‘ Die test wordt in de vorm van een schriftelijke proef georganiseerd ’ vervangen door de woorden ‘ Er wordt een oriëntatietest in de gezondheidssector in de diergeneeskunde georganiseerd in de vorm van een schriftelijke proef. ’;

3° artikel 150, § 2, wordt opgeheven.

Art. 18. Dit decreet heeft uitwerking met ingang van 1 januari 2017, met uitzondering van de artikelen 11, 12 en 14, die voor het academiejaar 2016-2017 uitwerking hebben, en van de artikelen 15 tot 17, die voor het academiejaar 2017-2018 in werking treden ».

B.2. Uit de parlementaire voorbereiding van het bestreden decreet blijkt dat de doelstelling van de decreetgever de volgende is :

« Dit decreet, voert, zonder dat het de instemming van de Regering van de Federatie Wallonië-Brussel met het mechanisme van het toegangsexamen weergeeft, een dergelijk mechanisme in met de bedoeling de uitreiking van een RIZIV-attest door de federale Staat, te garanderen aan de gediplomeerde studenten van de tweede cyclus in de medische en tandheelkundige wetenschappen.

Deze regeling voert dus ook een toegangsexamen in, dat op gecentraliseerde wijze wordt georganiseerd voor het academiejaar 2017-2018 door het ARES (Académie de Recherche et Enseignement Supérieur) en waarbij het welslagen ervoor een toelatingsvoorwaarde is tot de studiecycclus » (*Parl. St.*, Parlement van de Franse Gemeenschap, 2016-2017, nr. 410/1, p. 4).

Volgens de memorie van toelichting heeft de decreetgever voor de regeling van het toelatingsexamen gekozen veeleer dan voor het vergelijkend examen dat « een selectiemechanisme blijft waaraan de Federatie Wallonië-Brussel voorkeur geeft in zoverre het de studenten toelaat zich in de cursus te integreren en hun kennis in voorkomend geval te valoriseren voor andere studierichtingen » (*ibid.*, p. 5) :

« de organisatie van een vergelijkend examen, mocht dat worden ingevoerd bij de aanvang van de studies, onmogelijk wordt gemaakt door de moeilijkheden die de federale Regering ondervindt om precieze betrouwbare en gerespecteerde cijfers te geven in verband met de volgende federale planning. De recente evoluties naar aanleiding van beroepen ingediend door studenten die geen attest van toegang tot het vervolg van het programma van de cyclus hebben verkregen, hebben immers aangetoond dat het federale mechanisme niet vast stond, aangezien gebleken is dat men geen quota kon geven in overeenstemming met de situatie die men beweerde te regelen. Een vergelijkend examen dat wordt georganiseerd bij aanvang van de studies heeft enkel zin indien het kan worden gebaseerd op betrouwbare, objectieve en gestabiliseerde gegevens, die moeten worden vastgesteld door de federale overheid. Naast diegenen die in het geding werden gebracht zijn er echter andere die het voorwerp hebben uitgemaakt van politieke beslissingen waarbij de wetenschappelijke inbreng van de Planningscommissie werd ontkend. Het blijkt dat, door een gebrek aan voorzorg of vastberadenheid van de federale Regering, enkel een mechanisme van toegangsexamen, dat

dus niet de bedoeling heeft een vooraf bepaald aantal laureaten te filteren, thans de meest stabiele formule voor voorstel blijkt te zijn.

De regeling van het ingangsexamen kan enkel worden aangenomen in zoverre die het mogelijk maakt om af te stemmen op de vereisten van de federale Regering, die *de facto* de aan de Federatie Wallonië-Brussel geboden mogelijkheden beperken. De organisatie van het ingangsexamen moet dus worden gezien in het licht van zekerheid dat een getuigschrift van een RIZIV-nummer wordt toegekend aan de studenten die thans zijn ingeschreven in de beide opleidingsrichtingen » (*ibid.*, p. 5).

Wat betreft « de overgangsregeling voor de ‘ geslaagde studenten die hun studies niet mogen voortzetten ’ van het academiejaar 2016-2017 », wordt naar aanleiding van het advies van de Raad van State, in de memorie van toelichting de gelijke behandeling van de studenten die 45 studiepunten hebben behaald en die geen attest voor toelating tot het vervolg van het programma van de cyclus bezitten en de studenten die niet 45 van de eerste 60 studiepunten van de cyclus hebben behaald als volgt verantwoord :

« Er wordt aan herinnerd dat het mechanisme van het vergelijkend examen zoals toegepast krachtens het decreet van 9 juli 2015 betreffende de studies medische wetenschappen en tandheelkundige wetenschappen twee voorwaarden invoert voor toelating tot het vervolg van het programma van de cyclus, namelijk 45 studiepunten behaald hebben en een attest van toelating bezitten. De student die niet beantwoordt aan die twee voorwaarden kan geen toegang hebben tot het vervolg van het programma. Het blijkt dat de student die minder dan 45 studiepunten heeft behaald en diegene die meer dan 45 studiepunten heeft behaald maar die niet het attest heeft verkregen zich beiden in een situatie bevinden die hen verhindert toegang te hebben tot het vervolg van het programma van de cyclus. Teneinde de overgang te verzekeren tussen het mechanisme van het vergelijkend examen dat wordt georganiseerd op het einde van het eerste jaar van de eerste cyclus en dat van het examen dat wordt georganiseerd bij aanvang van de eerste cyclus, bepaalt de regeling dat elke student die geen toegang kan hebben tot het vervolg van het programma van de cyclus een ingangsexamen moet afleggen. Zo niet zal de enige manier om de discriminatie te beëindigen waarop de Raad van State heeft gewezen erin bestaan alle studenten die 45 studiepunten hebben behaald toe te laten zich in te schrijven voor het vervolg van het programma van de cyclus. Dat zou erop neerkomen dat de gevolgen van het vergelijkend examen worden vernietigd, terwijl het mechanisme van het decreet van 9 juli niet door de afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State werd verworpen » (*ibid.*, p. 7).

Voor de bevoegde Kamercommissie van het Parlement van de Franse Gemeenschap is in verband met de overgang van de regeling van het vergelijkend examen die nog van toepassing is in juni 2017 naar het mechanisme van het ingangs- en toelatingsexamen dat zal worden toegepast vanaf de maand september, gepreciseerd :

« Teneinde de overgang te verzekeren tussen de twee modellen en onverminderd de gevolgen die het dossier, om de talrijke door de heer minister Marcourt aangehaalde redenen, zou kunnen hebben voor het gerecht, zullen enkel de studenten die thans zijn ingeschreven in een programma van het eerste jaar van de eerste cyclus die, na de beraadslagingen van september eerstkomend 45 studiepunten hebben behaald en het attest van het vergelijkend examen bezitten, hun opleidingen kunnen voortzetten. Zelfs indien ze studiepunten hebben behaald, zullen de andere studenten het ingangsexamen en toelatingsexamen moeten afleggen. Aldus worden allen op voet van gelijkheid geplaatst voor de ingevoerde proef. Teneinde hun inschrijving voor het examen te verzekeren, zullen alle lijsten van studenten die zijn ingeschreven in de cursussen worden overgezonden aan het ARES met het oog op een inschrijving voor het examen.

Ten slotte verzekert artikel 12, zoals reeds is aangehaald, een juridische basis voor de geslaagde studenten van de zomer 2016 die hun studies niet mogen voortzetten. Het regulariseert de situatie van de geslaagde studenten die hun studies niet mogen voortzetten die worden beoogd in de beschikkingen van de Rechtbank van eerste aanleg te Namen en de Rechtbank van eerste aanleg te Nijvel van 20 september 2016 » (*Parl. St.*, Parlement van de Franse Gemeenschap, 2016-2017, nr. 410/3, p. 6).

#### *Ten aanzien van het belang van de verzoekende partijen*

B.3.1. Aangezien de vordering tot schorsing ondergeschikt is aan het beroep tot vernietiging, dient de ontvankelijkheid van dat laatste, en met name wat het bestaan van het vereiste belang betreft, reeds bij het onderzoek van de vordering tot schorsing te worden nagegaan.

B.3.2. De Grondwet en de bijzondere wet van 6 januari 1989 op het Grondwettelijk Hof vereisen dat elke natuurlijke persoon of rechtspersoon die een beroep tot vernietiging instelt, doet blijken van een belang. Van het vereiste belang doen slechts blijken de personen wier situatie door de bestreden norm rechtstreeks en ongunstig zou kunnen worden geraakt.

B.3.3. De eerste drie verzoekende partijen zijn ingeschreven voor Blok 1 van het programma van de Bachelor in de geneeskunde of tandheelkunde voor het academiejaar 2016-2017 en hebben, met toepassing van artikel 150, § 2, van het decreet van de Franse Gemeenschap van 7 november 2013 tot bepaling van het hogeronderwijslandschap en de academische organisatie van de studie, op het einde van de zitting van januari 2017 een verminderingsovereenkomst gesloten.

De vierde verzoekende partij is sinds het academiejaar 2015-2016 ingeschreven voor Blok 1 van het programma van de Bachelor in de geneeskunde en heeft, met toepassing van datzelfde artikel 150, § 2, op het einde van de zittijd van januari 2016 een verminderingsovereenkomst gesloten. Zij heeft de 60 studiepunten van Blok 1 van het programma van de Bachelor in de geneeskunde behaald.

De verzoekende partijen vorderen de schorsing en de vernietiging van de artikelen 1 tot 10 en 13 tot 18 van het decreet van de Franse Gemeenschap van 29 maart 2017 betreffende de studie geneeskunde en de studie tandheelkunde. Zij doen gelden dat de vereisten van bezit van een attest voor toelating tot het vervolg van het programma van de cyclus van Bachelor in de medische of tandheelkundige wetenschappen of van een attest van het slagen voor het ingangsexamen hun recht om de hogere studies van hun keuze voort te zetten, beperken en aldus afbreuk doen aan dat recht.

B.3.4. Met toepassing van artikel 100, § 1, van het voormelde decreet van de Franse Gemeenschap van 7 november 2013 kan de student zich inschrijven voor het vervolg van het programma van de cyclus indien hij 45 van de 60 op het programma van de student van Blok 1 opgenomen studiepunten behaalt.

Artikel 110/2, eerste lid, van het decreet van 7 november 2013, ingevoegd bij artikel 3 van het decreet van de Franse Gemeenschap van 9 juli 2015 betreffende de studies medische wetenschappen en tandheelkundige wetenschappen verplicht de student die zich wil inschrijven voor het vervolg van het programma van de eerste cyclus bovendien ertoe een toelatingsattest te verkrijgen. Het bepaalt immers :

« Voor de toepassing van artikel 100, § 2, boven de eerste 60 studiepunten van het studieprogramma van de eerste cyclus, kunnen alleen de studenten die houder zijn van een attest van toegang tot het vervolg van het programma van de cyclus in hun studieprogramma de onderwijseenheden van het vervolg van het programma van de eerste cyclus in de medische wetenschappen of tandheelkundige wetenschappen opnemen. ».

Artikel 110/3 van het decreet van 7 november 2013 bepaalt :

« § 1. Elk jaar, vóór 30 juni, stelt de Regering het globale aantal toelatingsattesten bedoeld in artikel 110/2 vast, die gedurende het volgende academiejaar zullen worden uitgereikt, rekening houdend met, inzonderheid, het aantal gediplomeerden van de tweede

cyclus die toegang zullen krijgen tot bijzondere beroepstitels krachtens de federale wetgeving over de planning van het medisch aanbod.

Zo niet, dan wordt het aantal toelatingsattesten verlengd voor het volgende academiejaar.

§ 2. Wanneer de Regering het globale aantal toelatingsattesten vaststelt, bepaalt ze, voor elke universiteit, het aantal toelatingsattesten die gedurende het volgende academiejaar zullen worden uitgereikt.

De verdeling over de universitaire instellingen geschiedt volgens het principe ‘ de sterkste blijft over ’, door 20,88 procent van de attesten van toegang tot het vervolg van het programma in de medische wetenschappen toe te kennen aan de ‘ Université de Liège ’, 27,06 procent aan de ‘ Université catholique de Louvain ’, 18,94 procent aan de ‘ Université libre de Bruxelles ’, 11,15 procent aan de ‘ Université de Mons ’ en 21,97 procent aan de ‘ Université de Namur ’.

De verdeling over de universitaire instellingen geschiedt volgens het principe ‘ de sterkste blijft over ’, door 25,96 procent van de attesten van toegang tot het vervolg van het programma in de tandheelkundige wetenschappen toe te kennen aan de ‘ Université de Liège ’, 38,69 procent aan de ‘ Université catholique de Louvain ’, en 35,35 procent aan de ‘ Université libre de Bruxelles ’.

Die verdelingen worden voor hoogstens 9 jaar vastgesteld. Vanaf het academiejaar 2024-2025, stelt de Regering voor de 9 volgende jaren de verdelingen over de instellingen vast.

In afwijking van het eerste lid, voor het academiejaar 2016-2017, wordt het aantal attesten voor toelating tot het vervolg van het programma van de cyclus in de geneeskunde verdeeld als volgt: 135 attesten voor de ‘ Université de Liège ’, 176 attesten voor de ‘ Université catholique de Louvain ’, 123 attesten voor de ‘ Université libre de Bruxelles ’, 72 attesten voor de ‘ Université de Mons ’ en 143 attesten voor de ‘ Université de Namur ’.

In afwijking van het eerste lid, voor het academiejaar 2016-2017, wordt het aantal attesten voor toelating tot het vervolg van het programma van de cyclus in de tandheelkunde verdeeld als volgt: 23 attesten voor de ‘ Université de Liège ’, 34 attesten voor de ‘ Université catholique de Louvain ’, en 32 attesten voor de ‘ Université libre de Bruxelles ’ ».

Artikel 110/4 van het decreet van 7 november 2013 bepaalt :

« § 1. Er wordt een vergelijkend examen georganiseerd binnen elke instelling die de cursus van de eerste cyclus in de medische wetenschappen en in de tandheelkundige wetenschappen organiseert om de attesten van toegang tot het vervolg van het programma van de cyclus uit te reiken.

De evaluatie van elk van de onderwijseenheden van het tweede kwadrimester wordt in twee delen georganiseerd: het eerste deel beoogt het behalen van studiepunten die overeenstemmen met de onderwijseenheden van het tweede kwadrimester, het tweede deel beoogt de toekenning van cijfers voor de rangschikking bij het vergelijkend examen. Binnen de drie jaar volgend op de inwerkingtreding van dit decreet, vergewissen alle betrokken

universiteiten zich ervan dat minstens de helft van de evaluatie van dat tweede deel gemeen is en wordt, in voorkomend geval, georganiseerd door de betrokken universiteiten.

Het tweede deel van de in het vorige lid bedoelde evaluatie wordt alleen één keer in een academiejaar georganiseerd, bij de periode voor de evaluatie op het einde van het tweede kwadrimester.

Het vergelijkend examen kan niet worden gesplitst. Ongeacht de kredieten die reeds werden verworven of behouden voor de onderwijseenheden van het tweede kwadrimester, legt de student het gehele tweede deel van de evaluaties van de onderwijseenheden van het tweede kwadrimester af.

Voor de studenten die de programmavermindering bedoeld in de artikelen 150, § 2, 2°, en 151, genieten, betreffende het programma van de 60 eerste studiepunten van het studieprogramma, worden alleen toegelaten het tweede deel van de evaluatie van de onderwijseenheden af te leggen, de studenten waarvan het jaarprogramma het mogelijk maakt, op het einde van het lopende academiejaar, de eerste 60 studiepunten van het programma van de cyclus te verwerven of te behouden.

Voor de toepassing van het tweede lid kan het in artikel 79, § 1, eerste lid, bedoelde uitzonderlijke stelsel niet worden gebruikt.

§ 2. Naast de artikelen 139 en 140, voor het uitreiken van de in artikel 110/2 bedoelde attesten, nadat op het einde van het tweede kwadrimester over de 60 eerste studiepunten van het studieprogramma in de medische of tandheelkundige wetenschappen werd beraadslaagd, telt de examencommissie, voor elke student, de cijfers, gewogen op grond van de studiepunten die overeenstemmen met de onderwijseenheden, behaald voor het tweede deel van de evaluatie van de onderwijseenheden van het tweede kwadrimester, op, en rangschikt de studenten in dalende volgorde van de som van die cijfers.

De in paragraaf 1 bedoelde attesten worden door de examencommissie uiterlijk op 13 september uitgereikt, in de volgorde van de rangschikking van het vergelijkend examen en binnen de perken van de beschikbare attesten, op voorwaarde dat de student minstens 45 van de eerste 60 studiepunten van het programma van de studies van de eerste cyclus heeft behaald.

Wanneer de examencommissie de attesten van toegang tot het vervolg van het programma van de cyclus uitreikt, beslist ze, in geval van ex aequo, tussen studenten op grond van het gemiddelde van de uitslagen die werden behaald voor het eerste deel van de evaluatie van de onderwijseenheden van het tweede kwadrimester.

Wanneer in een instelling op het einde van het academiejaar minder attesten voor de toegang tot het vervolg van het programma van de cyclus worden uitgereikt dan het toegelaten aantal, wordt het aantal overblijvende attesten opgeteld bij het aantal attesten dat, voor die instelling, voor het volgende academiejaar wordt vastgesteld.

§ 3. Wanneer de examencommissie de attesten van toegang tot het vervolg van het programma van de cyclus uitreikt, past ze het volgende stelsel toe: er wordt voor elke instelling een T-aantal vastgesteld, dat gelijk is aan het aantal toegangsattesten dat voor elke instelling wordt toegelaten, alsook een NR-aantal dat gelijk is aan het aantal studenten die niet

worden beschouwd als studenten die hun hoofdverblijfplaats in België hebben in de zin van artikel 1 van het decreet van 16 juni 2006 tot regeling van het aantal studenten in sommige cursussen van de eerste cyclus van het hoger onderwijs.

Wanneer de verhouding tussen het NR-aantal en het T-aantal een percentage bereikt dat hoger is dan 30 %, kent de examencommissie de attesten toe, volgens de overeenkomstig § 1 bepaalde rangschikking, aan die studenten binnen de perken van het percentage van 30 % van de aantallen die voor elke betrokken universiteit worden toegelaten.

§ 4. Dat attest geeft recht op de inschrijving voor het vervolg van het programma van de cyclus voor alleen het volgende academiejaar. Het is persoonlijk en niet overdraagbaar. In geval van overmacht die door de academische autoriteiten van de instelling behoorlijk wordt vastgesteld, kan dat attest voor een volgend academiejaar geldig worden verklaard ».

Artikel 110/5 van het decreet van 7 november 2013 bepaalt :

« De studiepunten die worden behaald door een student die geen attest van toegang tot het vervolg van het programma van de cyclus heeft gekregen, kunnen in aanmerking worden genomen met het oog op een individuele toelating tot elke cursus van de eerste cyclus, ongeacht de door de Franse Gemeenschap georganiseerde of gesubsidieerde instelling waar de student zich in het vervolg inschrijft, overeenkomstig artikel 117 ».

Artikel 110/6 van het decreet van 7 november 2013 bepaalt :

« § 1. De student kan het vergelijkend examen in de medische of tandheelkundige wetenschappen alleen gedurende twee opeenvolgende academiejaren afleggen, behalve in geval van overmacht die door de academische autoriteiten van de instelling waar de student ingeschreven is, behoorlijk wordt vastgesteld.

§ 2. De student die niet 45 studiepunten van de eerste 60 studiepunten van het studieprogramma heeft behaald, kan zich één keer opnieuw inschrijven in een studieprogramma in de medische of tandheelkundige wetenschappen, zoals bedoeld in artikel 100, § 1, eerste lid.

§ 3. Zonder dat afwijking kan worden toegestaan van artikel 5 van het decreet van 11 april 2014 tot aanpassing van de financiering van de instellingen voor hoger onderwijs aan de nieuwe organisatie van de studies, en onverminderd de behaalde studiepunten, kan de student die minstens 45 studiepunten van het studieprogramma van de eerste cyclus heeft behaald maar die geen attest van toegang tot het vervolg van het programma van de cyclus heeft gekregen, zich opnieuw inschrijven voor een studieprogramma in de medische of tandheelkundige wetenschappen, zoals bedoeld in artikel 100, § 1, eerste lid, om deel te nemen aan de leeractiviteiten en onderwijseenheden waarvan hij de studiepunten niet heeft behaald, en het tweede deel van de in artikel 110/4, § 1 bedoelde evaluatie één keer afleggen.

§ 4. De student die minstens 45 studiepunten van het studieprogramma van de eerste cyclus heeft behaald maar die geen attest van toegang tot het vervolg van het programma van de cyclus heeft gekregen, kan ook de studiepunten laten gelden die hij heeft behaald met het

oog op een gecumuleerde inschrijving voor een studieprogramma van een studiegebied bedoeld in artikel 83, § 1, 14° tot 16°. De student laat zich inschrijven overeenkomstig artikel 99. Zijn studieprogramma wordt geldig verklaard door de examencommissie overeenkomstig de voorwaarden van artikel 100, § 2.

De student betaalt alleen het inschrijvingsgeld betreffende de in het eerste lid bedoelde studieprogramma.

Bij de evaluaties van het einde van het tweede kwadrimester van dat studieprogramma, kan hij het tweede deel van de in artikel 110/4, § 1 bedoelde evaluatie één enkele keer opnieuw afleggen, met het oog op het bekomen van het attest van toegang tot het vervolg van het programma van de cyclus in de medische wetenschappen of in de tandheelkundige wetenschappen ».

B.3.5. Artikel 17, 1°, van het bestreden decreet heft de artikelen 110/1 tot 110/7 op van het decreet van 7 november 2013, met uitzondering van het tweede lid tot het zevende lid van artikel 110/1, § 1, en van artikel 110/2 dat in werking blijft voor het academiejaar 2017-2018.

B.3.6. Artikel 13 van het bestreden decreet verplicht de verzoekende partijen ertoe het in artikel 1 van het bestreden decreet bedoelde ingangs- en toelatingsexamen af te leggen daar zij vóór de inwerkingtreding van dit decreet voor de studies van de eerste cyclus in de geneeskunde en tandheelkunde waren ingeschreven en daar zij het attest voor toelating tot het vervolg van het programma van de cyclus dat na het vergelijkend examen wordt uitgereikt, niet hebben verkregen.

De eerste drie verzoekende partijen konden dat toelatingsattest, met toepassing van artikel 110/4, § 1, vijfde lid, aangehaald in B.3.4, niet verkrijgen.

De vierde verzoekende partij heeft van haar kant deelgenomen aan het vergelijkend examen in juni 2017, maar was niet gunstig gerangschikt. Met toepassing van artikel 17, 1°, van het bestreden decreet dat artikel 110/2 voor het academiejaar 2017-2018 handhaaft, kan zij dus niet in haar studieprogramma de onderwijseenheden opnemen van het vervolg van het programma van de eerste cyclus in de medische wetenschappen of de tandheelkundige wetenschappen aangezien zij het attest voor toelating tot het vervolg van het programma van de cyclus niet heeft behaald.

B.3.7. Uit het beperkte onderzoek van de ontvankelijkheid van het beroep tot vernietiging waartoe het Hof in het kader van de vordering tot schorsing is kunnen overgaan,

blijkt, in het huidige stadium van de procedure, niet dat het beroep tot vernietiging - en derhalve eveneens de vordering tot schorsing - niet-ontvankelijk moet worden geacht in zoverre het artikel 13 van het bestreden decreet beoogt, voor de vier verzoekende partijen, en artikel 17 van het bestreden decreet, voor de vierde verzoekende partij.

#### *Ten aanzien van de schorsingsvoorwaarden*

B.4. Naar luid van artikel 20, 1°, van de bijzondere wet van 6 januari 1989 op het Grondwettelijk Hof dient aan twee grondvoorwaarden te zijn voldaan opdat tot schorsing kan worden besloten :

- de middelen die worden aangevoerd moeten ernstig zijn;
- de onmiddellijke uitvoering van de bestreden maatregel moet een moeilijk te herstellen ernstig nadeel kunnen berokkenen.

Daar de twee voorwaarden cumulatief zijn, leidt de vaststelling dat één van die voorwaarden niet is vervuld tot de verwerping van de vordering tot schorsing.

#### *Wat het risico van een moeilijk te herstellen ernstig nadeel betreft*

B.5. De schorsing van een wetsebepaling door het Hof moet het mogelijk maken te vermijden dat voor de verzoekende partijen een ernstig nadeel voortvloeit uit de onmiddellijke toepassing van de bestreden normen, nadeel dat niet of moeilijk zou kunnen worden hersteld in geval van een vernietiging van die normen.

B.6. Uit artikel 22 van de bijzondere wet van 6 januari 1989 blijkt dat, om te voldoen aan de tweede voorwaarde van artikel 20, 1°, van die wet, de persoon die een vordering tot schorsing instelt, in zijn verzoekschrift concrete en precieze feiten moet uiteenzetten waaruit voldoende blijkt dat de onmiddellijke toepassing van de bepalingen waarvan hij de vernietiging vordert, hem een moeilijk te herstellen ernstig nadeel kan berokkenen.

Die persoon moet met name het bestaan van het risico van een nadeel, de ernst ervan en het verband tussen dat risico en de toepassing van de bestreden bepalingen aantonen.

B.7. De verzoekende partijen verantwoorden het bestaan van een moeilijk te herstellen ernstig nadeel door het feit dat de vereiste om houder te zijn van een attest van slagen voor het ingangs- en toelatingsexamen dat hun bij de bestreden bepalingen wordt opgelegd, hen concreet belet hun studies geneeskunde of tandheelkunde voort te zetten. Het academiejaar zal in september 2017 aanvangen en dat examen zal plaatshebben op 8 september 2017. Indien de bestreden decretale bepalingen niet worden geschorst, lopen zij het risico dat zij zich niet zullen kunnen inschrijven voor het vervolg van hun studies en hierdoor een academiejaar en dus een jaar van beroepsactiviteit zullen verliezen.

#### *De vierde verzoekende partij*

B.8.1. Het aangevoerde nadeel vindt zijn oorsprong in artikel 13 van het bestreden decreet dat de vierde verzoekende partij ertoe verplicht het in artikel 1 van het bestreden decreet bedoelde ingangs- en toelatingsexamen af te leggen daar zij vóór de inwerkingtreding van het decreet voor de studies van de eerste cyclus in de geneeskunde en tandheelkunde was ingeschreven en daar zij het attest voor toelating tot het vervolg van het programma van de cyclus dat na het vergelijkend examen wordt uitgereikt, niet heeft verkregen. Zij heeft deelgenomen aan het vergelijkend examen in juni 2017, maar was niet gunstig gerangschikt. Met toepassing van artikel 17 van het bestreden decreet, dat artikel 110/2 voor het academiejaar 2017-2108 handhaaft, kan zij in haar studieprogramma niet de onderwijseenheden opnemen van het vervolg van het programma van de cyclus in medische wetenschappen of in tandheelkundige wetenschappen aangezien zij het attest voor toelating tot het vervolg van het programma van de cyclus niet heeft behaald.

B.8.2. Uit de in B.2 geciteerde parlementaire voorbereiding blijkt dat de decreetgever een bijkomende mogelijkheid heeft willen bieden aan studenten die, met toepassing van artikel 110/2, eerste lid, van het decreet van 7 november 2013, vermeld in B.3.4, hun eerste cyclus in de medische wetenschappen of de tandheelkundige wetenschappen niet kunnen voortzetten.

Artikel 13 van het bestreden decreet biedt aldus aan de vierde verzoekende partij een nieuwe mogelijkheid om haar studies voort te zetten, mits het slagen voor het ingangs- en toelatingsexamen. Indien het Hof die bepaling zou schorsen in zoverre die van toepassing is op de vierde verzoekende partij en op de studenten die zich in dezelfde situatie bevinden, zou het hen die mogelijkheid om hun studies voort te zetten ontnemen.

De vierde verzoekende partij toont overigens niet aan dat artikel 17 van het bestreden decreet, dat haar verhindert de eerste cyclus in de medische wetenschappen of tandheelkundige wetenschappen voort te zetten bij gebrek aan een attest voor toelating tot het vervolg van het programma van de cyclus, haar een moeilijk te herstellen ernstig nadeel zou berokkenen. Het enige in het verzoekschrift aangevoerde nadeel betreft de vereiste van bezit van een attest van slagen voor het ingangsexamen, dat vervat is in artikel 16 van het bestreden decreet.

B.8.3. Aangezien het door de vierde verzoekende partij aangevoerde nadeel niet wordt aangetoond, is een van de twee voorwaarden vereist in artikel 20, § 1, van de bijzondere wet van 6 januari 1989 niet vervuld. De vordering tot schorsing moet bijgevolg worden verworpen voor wat haar betreft.

#### *De eerste drie verzoekende partijen*

B.9.1. Het aangevoerde nadeel, vermeld in B.7, vindt zijn oorsprong in artikel 13 van het bestreden decreet dat de eerste drie verzoekende partijen verplicht om het ingangs- en toelatingsexamen af te leggen bedoeld in artikel 1 van het bestreden decreet, aangezien zij ingeschreven waren voor de studies van de eerste cyclus in de medische wetenschappen en tandheelkundige wetenschappen vóór de inwerkingtreding van het decreet en dat zij niet over het attest voor toelating tot het vervolg van het programma van de cyclus beschikken dat na het vergelijkend examen wordt uitgereikt. Die partijen konden niet dat attest voor toelating verkrijgen met toepassing van artikel 110/4, § 1, vijfde lid, geciteerd in B.3.4. Aangezien zij een verminderd programma volgen, met toepassing van artikel 150, § 2, van het decreet van 7 november 2013 werden zij uitgesloten van deelname aan het vergelijkend examen aangezien hun jaarlijks, verminderd, programma hen niet in staat stelde de eerste 60 studiepunten te behalen van het programma van de cyclus. Het is op het einde van het

academiejaar 2017-2018 dat zij verplicht zouden zijn geweest het vergelijkend examen af te leggen en zich gunstig te rangschikken, voor zover zij 45 studiepunten hadden behaald, indien het bestreden decreet niet in werking was getreden.

B.9.2. De onmiddellijke uitvoering van artikel 13 van het bestreden decreet kan tot gevolg hebben dat indien de eerste drie verzoekende partijen niet slagen voor het ingangs- en toelatingsexamen, zij in hun studieprogramma niet de onderwijseenheden kunnen opnemen van het vervolg van het programma van de eerste cyclus in de medische wetenschappen en de tandheelkundige wetenschappen. Zij zouden, met toepassing van dat artikel 13, verhinderd kunnen worden om gedurende het academiejaar 2017-2018 het verminderd programma voort te zetten dat het voorwerp is van een in januari 2017 gesloten overeenkomst, om hun eerste cyclusjaar te beëindigen, terwijl zij geslaagd zouden zijn voor het eerste deel van dat verminderd programma. Het nadeel kan bijgevolg het verlies van een academiejaar inhouden.

B.10. De onmiddellijke uitvoering van artikel 13 van het bestreden decreet blijkt een moeilijk te herstellen ernstig nadeel te kunnen berokkenen aan de studenten die zich vóór de inwerkingtreding van het bestreden decreet voor de studies van de eerste cyclus in de geneeskunde en tandheelkunde hebben ingeschreven, die een verminderd programma hebben gevolgd, met toepassing van artikel 150, § 2, van het decreet van 7 november 2013, en die zijn geslaagd voor de cursussen waarin hun verminderingsovereenkomst voorziet voor het academiejaar 2016-2017, in zoverre zij verhinderd zouden zijn dat verminderd programma van het eerste jaar van de cyclus voort te zetten gedurende het academiejaar 2017-2018, alvorens het ingangs- en toelatingsexamen af te leggen waarvan het slagen ervoor bepalend zal zijn voor het vervolg van hun programma van de eerste cyclus in de medische wetenschappen en tandheelkundige wetenschappen.

*Wat het ernstige karakter van de middelen betreft*

B.11. Het Hof beperkt zijn onderzoek van het ernstige karakter tot het vijfde middel in zoverre het is gericht tegen de bepaling waarvan de onmiddellijke uitvoering aan de eerste drie verzoekende partijen een moeilijk te herstellen ernstig nadeel zou kunnen berokkenen.

B.12. Het vijfde middel is afgeleid uit de schending van artikel 24, § 3, van de Grondwet, in samenhang gelezen met artikel 2 van het Eerste Aanvullend Protocol bij het Europees Verdrag voor de rechten van de mens en met artikel 13, lid 2, c), van het Internationaal Verdrag inzake economische, sociale en culturele rechten, van het recht op de vrije keuze van beroepsarbeid verankerd in artikel 23 van de Grondwet en in artikel 6 van het Internationaal Verdrag inzake economische, sociale en culturele rechten en van de artikelen 10 en 11 van de Grondwet, in samenhang gelezen met artikel 14 van het Europees Verdrag voor de rechten van de mens.

De verzoekende partijen verwijten artikel 13 van het bestreden decreet met name de studenten te discrimineren die zijn geslaagd voor de cursussen waarin hun verminderingsovereenkomst voorziet, aangezien zij op dezelfde manier worden behandeld als de studenten die niet zijn geslaagd voor de cursussen waarin hun verminderingsovereenkomst voorziet.

B.13. Het ernstig middel mag niet worden verward met het gegrond middel.

Opdat een middel als ernstig wordt beschouwd in de zin van artikel 20, 1°, van de bijzondere wet van 6 januari 1989, volstaat het niet dat het niet kennelijk ongegrond is in de zin van artikel 72, maar moet het ook gegrond lijken na een eerste onderzoek van de gegevens waarover het Hof beschikt in dit stadium van de procedure.

B.14. De gelijke behandeling, ten aanzien van de verplichting om een ingangs- en toelatingsexamen voor de studies geneeskunde en tandheelkunde af te leggen, van de studenten die reeds ingeschreven zijn voor de studies van de eerste cyclus in de geneeskunde en tandheelkunde en die de in hun verminderingsovereenkomst bepaalde studiepunten hebben behaald en de studenten die reeds zijn ingeschreven voor de studies van de eerste cyclus in de geneeskunde en tandheelkunde en die niet alle in hun verminderingsovereenkomst bepaalde studiepunten hebben behaald, vergt een redelijke verantwoording, rekening houdend met het beginsel van gelijkheid en niet-discriminatie en met de vrijheid en gelijkheid van onderwijs. Immers, de eerstgenoemden zijn geslaagd voor het in hun verminderingsovereenkomst bepaalde programma en met dat slagen moet rekening worden gehouden om hun bekwaamheid te beoordelen om het tweede deel van dat eerste jaar voort te zetten en om voor het ingangs- en toelatingsexamen te slagen, zodat ze toegelaten worden tot het vervolg van het programma van de cyclus. Ofschoon redelijkerwijze kan worden verantwoord dat de

decreetgever studenten die voor minder dan de helft van het eerste jaar van de cyclus geslaagd zijn niet toestaat dat eerste jaar voort te zetten zonder te slagen voor het ingangs- en toelatingsexamen, volstaat die verantwoording niet wanneer de student geslaagd is voor de helft van dat eerste jaar.

Uit de in B.2 geciteerde parlementaire voorbereiding blijkt dat de decreetgever de studenten die reeds voor de studies in de medische wetenschappen en de tandheelkundige wetenschappen zijn ingeschreven verplicht om het ingangsexamen en toelatingsexamen af te leggen indien zij niet het attest voor toelating tot het vervolg van het programma van de cyclus hebben verkregen om « de gevolgen van het vergelijkend examen » niet « te vernietigen ».

De studenten die, zoals de eerste drie verzoekende partijen een verminderd programma hebben gevolgd, met toepassing van artikel 150, § 2, van het decreet van 7 november 2013, behoren echter niet tot de groep van studenten die gehouden waren tot het vergelijkend examen dat werd georganiseerd in juni 2017. Zij werden uitgesloten van deelname aan dat vergelijkend examen voor toelating tot het vervolg van het programma van de cyclus, aangezien hun jaarlijks, verminderd, programma hen niet in staat stelde de eerste 60 studiepunten van het programma van de cyclus te behalen. Het is op het einde van het academiejaar 2017-2018 dat zij ertoe gehouden zouden zijn om het vergelijkend examen af te leggen en zich nuttig te rangschikken, voor zover zij 45 studiepunten hebben behaald, indien het bestreden decreet niet in werking was getreden. Het ingangs- en toelatingsexamen dat zij met toepassing van artikel 13 van het bestreden decreet moeten afleggen, is voor hen niet een nieuwe kans om hun studies in de medische wetenschappen of de tandheelkundige wetenschappen te kunnen voortzetten. Hoewel die studenten hun studies niet konden voortzetten bij gebrek aan een attest voor toelating tot het vervolg van het programma van de cyclus, dat wordt uitgereikt na het vergelijkend examen en dat het redelijkerwijze kan worden verantwoord dat zij moeten slagen voor het ingangs- en toelatingsexamen dat het vergelijkend examen vervangt, lijkt het niet redelijk verantwoord, voor die studenten, de verplichting om te slagen voor een vergelijkend toelatingsexamen op het einde van het eerste jaar van de cyclus dat zij niet konden afleggen in 2016-2017 te vervangen door de verplichting om in september 2017 te slagen voor een ingangs- en toelatingsexamen tot de cyclus om gedurende het academiejaar 2017-2018 het verminderd programma te kunnen voortzetten dat zij gedurende het academiejaar 2016-2017 hebben aangevat en waarvoor zij geslaagd zijn.

B.15. In het beperkte kader van het onderzoek waartoe het Hof vermocht over te gaan bij de behandeling van de vordering tot schorsing, dient het middel dat is afgeleid uit de schending van de artikelen 10, 11 en 24, § 3, van de Grondwet, in samenhang gelezen met artikel 2 van het Eerste Aanvullend Protocol bij het Europees Verdrag voor de rechten van de mens, als ernstig te worden beschouwd in de zin van artikel 20, 1°, van de bijzondere wet van 6 januari 1989 op het Grondwettelijk Hof, doch uitsluitend in zoverre artikel 13 van het bestreden decreet de studenten, die vóór de inwerkingtreding van dat decreet zijn ingeschreven voor de studies van de eerste cyclus in de geneeskunde en tandheelkunde die een verminderd programma hebben gevolgd en die zijn geslaagd voor de cursussen waarin hun verminderingsovereenkomst voorziet, verhindert om de eerste 60 studiepunten van het studieprogramma van de eerste cyclus te verwerven alvorens te slagen voor het ingangs- en toelatingsexamen. De decreetgever lijkt onvoldoende rekening te hebben gehouden met de bijzondere situatie van die studenten.

B.16. Er is voldaan aan de voorwaarden voor de schorsing van artikel 13 van het bestreden decreet, doch enkel in de in B.15 aangegeven mate.

Om die redenen,

het Hof

- schorst artikel 13 van het decreet van de Franse Gemeenschap van 29 maart 2017 betreffende de studie geneeskunde en de studie tandheelkunde doch enkel in zoverre het de studenten die vóór de inwerkingtreding van dat decreet zijn ingeschreven voor de studies van de eerste cyclus in de geneeskunde en in de tandheelkunde, die een verminderd programma hebben gevolgd en die geslaagd zijn voor de cursussen waarin hun verminderingsovereenkomst voorziet, verhindert om de eerste 60 studiepunten van het studieprogramma van de eerste cyclus te verwerven alvorens te slagen voor het ingangs- en toelatingsexamen;

- verwerpt de vordering tot schorsing voor het overige.

Aldus gewezen in het Frans, het Nederlands en het Duits, overeenkomstig artikel 65 van de bijzondere wet van 6 januari 1989 op het Grondwettelijk Hof, op 1 september 2017.

De griffier,

De voorzitter,

P.-Y. Dutilleux

J. Spreutels